



# AUGŠDAUGAVAS NOVADA VĒSTIS

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr.10 (34)

2024. GADA OKTOBRIS

## SABIEDRĪBA ■

## ANONSI ■

### SUMINĀTI KONKURSA "SAIMNIEKS 2024" DALĪBNIEKI

18. oktobrī svinīgā noslēguma pasākumā tika paziņoti Augšdaugavas novada pašvaldības konkursa "Saimnieks 2024" rezultāti un sumināti konkursa laureāti un dalībnieki.

Konkurss "Saimnieks" norisinās jau vairākus gadus ar mērķi apzināt un godināt Augšdaugavas novada uzņēmējus, kuri aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību Augšdaugavas

novadā, un veicināt novada uzņēmēju atpazīstamību, popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus novadā.

Vasaras sākumā sabiedrība tika aicināta izvirzīt kandidātus dažādās konkursa nominācijās: Gada jaunais uzņēmums, Gada tūrisma pakalpojumu sniedzējs, Gada amatnieks, Gada pakalpojumu sniedzējs, Gada lauksaimnieks, Gada zaļākais uzņēmums, Gada tirgotājs un Gada rosīgākā biedrība. Šogad konkursam pieteikts liels skaits pretendentu – 15 rosīgi novada ļaudis, biedrības, uzņēmēji, lauksaimnieki un amatnieki. Pie pretendentiem devās īpaši izveidota komisija, lai klātienē redzētu un novērtētu katra veikumu.

Atklājot svinīgo pasākumu, Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvids Kucins uzsvēra, ka konkurss notiek jau vairākus gadus, lai suminātu cilvēkus, kas dzīvo novadā un ar savu darbu veido jauku vidi ne tikai sev, bet arī citiem. "Liels paldies jums par to, ko jūs darāt un vēl izdarīsit. Ja pirms gadiem 20 priekšplānā bija zemnieki un tīrā lauksaimniecība, tad tagad tās ir biedrības, kas aizpilda nišu starp dzīvi pagastā, vietējā šūniņā, un tīro lauksaimniecības darbu, jo mūsu novads ir lauksaimniecisks. Paldies jums, lai jums laba veselība un jaunas idejas, ko varat attīstīt paši, ar kaimiņiem, domubiedriem, lai dzīve būtu patīkamāka un varam parādīt, ka daudz ko spējām."

Konkursa izvērtēšanas komisijai šoreiz nebija viegls darbs, visi pretendenti ir īsti profesionāļi savā jomā. Klātesošajiem bija iespēja noskatīties 15 videoprezentācijas par katru nominantu un iepazīt viņu darbošanos.

#### Nominācija "Gada zaļākais uzņēmums"

Balvu saņēma IK "Ariž". Reiņu ģimenē visiem ir zaļie pirkstiņi un patiesa vēlme strādāt un attīstīties. To pierāda fakts, ka jau sesto gadu viņi priecē llūkstes iedzīvotājus un ciemiņus ar saviem ziediem, ko var redzēt gan llūkstes ielās, gan māju pagalmos. Liekot roku uz sirds, var teikt, ka Reiņu ģimene ir viena no aktīvākajām un darbīgākajām ģimenēm llūkstē. Neviens netic, ka ir iespējams audzēt puķes tik lielā apjomā un, it sevišķi, gandrīz pašā llūkstes centrā, bet šī ģimene pierāda - var gan!



#### Nominācija "Gada amatnieks"

Balvai tika nominēti trīs amatnieki. Balvu saņēma amatnieks Edgars Vronskis, kurš jau vairāk nekā 20 gadus piekopj seno kalēja arodu un pilnveido savas prasmes. Kopā ar sievu Oksanu un



dēlu Gļebu kalējs atjauno bijušo Tiltu skolas ēku Līksnas pagastā, kur izveidojis kalēja darbnīcu. Edgars kaļ visdažādākos metāla izstrādājumus gan praktiskai pielietojšanai, gan interjera un mākslas darbus, piedalās dažādu objektu restaurēšanā, rīko meistarklases un pasākumus amata brāļiem no Latvijas un ārzemēm, aktīvi iesaistās pagasta dzīvē.

Pateicības rakstu par dalību konkursā saņēma amatniece audēja Dace Teivāne un podnieks Mareks Zavodņojs.



#### Nominācija "Gada tirgotājs"

Balvu saņēma līksnietes levas Kudiņas ģimenes uzņēmums SIA "Jumond IT". Pateicoties levas Kudiņas uzņēmībai un viņas draugu un ģimenes atbalstam, Līksnas centrā pie dievnama ir izveidots lauku veikaliņš, kas vietējiem iedzīvotājiem kalpo kā svarīgas krustceles, kur iegādāties visu ikdienas dzīvei nepieciešamo un uzzināt arī svarīgus pagasta jaunumus. levas ģimenes uzņēmums nodarbojas ne tikai ar mazumtirdzniecību, bet piedāvā iedzīvotājiem arī klāt galdus dažādām viesībām un pasākumiem.



Pēc pieredzes uz  
Norvēģiju – 4. lpp.



Top jaunatnes darba  
attīstības stratēģija  
– 6. lpp.



Skolotājas Jadvigas  
Bobkovas iedvesmas  
stāsts – 11. lpp.



Podnieka amats dod  
pilnīgu brīvību  
– 12. lpp.



Uzņēmējs Slutišķos  
izveidojis alus darītavu  
– 13. lpp.



Kas šogad saņēma  
"Vilka pēdu"? - 19. lpp.



## ■ SABIEDRĪBA

### Nominācija "Gada tūrisma pakalpojuma sniedzējs"

Balvu saņēma SIA "Baltiņkrogs". Viesu mājā Baltiņi Pilskalnes pagastā jau daudzus gadus saimnieko spānis Horhe Antonio Vigils-Eskalera Uerta, kurš ir pamanījies mūsu pusē ko īpašu un savdabīgu, tāpēc viņš ir pārcēlies uz Latviju, lai no biroja darbinieka Spānijas bankā kļūtu par īstu šefpavāru Latvijā. Horhe kopā ar kompanjoni Inu Tenisu ieguldījuši milzīgu darbu, lai atjaunotu lauku māju un izveidotu to par viesu namu, tā darbojas jau 12 gadus, bet pirms četriem gadiem durvis vēra arī banketu zāle atjaunotajā saimniecības ēkā. Klienti ir iecienījuši spāņu virtuvi, tāpēc viesu namam apmeklētāju netrūkst.



### Nominācija "Gada jaunais uzņēmums"

Balvai tika nominēti divi jaunie uzņēmēji. Balvu saņēma SIA "TopKraft". Uzņēmējs Romualds Urbāns vectēva sētā Slutišķu sādžā izveidojis nelielu alus darītavu un atjauno seno alus brūvēšanas arodu, ko piekopis viņa vectēvs un tēvs. Ar partnerības "Kaimiņi" palīdzību un Lauku atbalsta dienesta finansējumu iegādājies iekārtas alus darītavai, pats saviem spēkiem izremontējis un iekārtojis telpas vecajā kūtiņā. Slutišķu alus darītavā top vairāku šķirņu alus dažādām gaumēm – gan triju veidu gaišais alus, gan tumšais un kviešu alus, bet uz Augšdaugavas festivālu uzņēmējs cer izbrūvēt savu īpašo alu.

Pateicības rakstu par dalību konkursā saņēma IK Sēlmuīža.



### Nominācija "Gada pakalpojumu sniedzējs"

Balvu saņēma SIA "Meža cikls", kurš sniedz pakalpojumu mežu īpašniekiem un dalās ar nepieciešamajām zināšanām, lai radītu iespēju klientiem saņemt maksimālu labumu no sava meža gan šodien, gan ilgtermiņā. Uzņēmums "Meža cikls" apvieno ilgstošu pieredzi mežizstrādes procesos, piedāvā mežu īpašniekiem pilnu meža apsaimniekošanas ciklu – augsnes sagatavošanu, koku stādīšanu, agrotehniskās kopšanas, koku apstrādi ar aizsarglīdzekļiem, jaunaudzū kopšanu un cirsmu izstrādi, kā arī sniedz dažādus pakalpojumus – mežizstrādi, meža inventarizāciju, kokvedēja un juridiskos pakalpojumus, iepērk apaļkokus, cirsmas, neizstrādātus, pilnībā vai daļēji izstrādātus mežus un augošus kokus.



### Nominācija "Gada lauksaimnieks"

Balvu saņēma ZS "Ainava", kur saimnieko agronomi divās paaudzēs.

Zemnieku saimniecība "Ainava" izveidota 1995. gadā uz paša vadītās paju sabiedrības bāzes. Sākuši ar 100 ha zemes un vecu

tehniku. Pa šiem gadiem īstenoti vismaz 20 projekti, piesaistot ES līdzekļus tehnikas iegādei un saimniecības attīstībai. Saimniecībā nodarbināti 17 cilvēki. Tā ir viena no lielākajām zemnieku saimniecībām novadā, kur graudaugi un rapsis tiek audzēti 1200 hektāru lielā platībā. Saimnieks Valērijs Ančevskis bija pirmais zemnieks Latvijā, kurš pirms 17 gadiem ieviesa bezaršanas tehnoloģiju. Viņa iesākto turpina meita Valērija, kas ieguvusi agronomes diplomu un pasniedz agronomijas pamatus topošajiem lauksaimniecības speciālistiem Latgales Industriālā tehnikuma Višķu filiālē.

Pateicības rakstu par dalību konkursā saņēma ZS "Burtnieki"



### Nominācija "Gada rosīgākā biedrība"

Balvai tika nominētas četras biedrības - "Kalkuna Nova", "LIXTEN", "Mūsu Līksnai" un "Šēderes nākotnei".

Balvu nominācijā saņēma visas četras biedrības, jo katra no tām ir paveikusi milzīgu darbu sabiedrības labā.



Biedrības "Kalkuna Nova" vadītāja Svetlana Smirnova ar ģimenes atbalstu ir sakopusi vācu barona Augusta Georga Frīdriha fon Etingena zirgu stallu drupas un to apkārtni, izveidojot iecienītu atpūtas vietu Kalkūnē. Apmeklētājiem viņa piedāvā ekskursijas, meistarklases, interaktīvu programmu, kā arī pašas ceptās skursteņkūkas.

Biedrība "LIXTEN" darbojas astoņus gadus, milzīgu darbu ieguldījusi Līksnas grāfu Plāteru-Zībergu dzimtas izpētē, rīko ekspedīcijas, izveidojusi ceļojošo izstādi par grāfu kultūrvēsturisko mantojumu novadā, ceļojošo izstādi par Līksnas, Vaboles, Kalupes un Nīcgales pagastu vēsturi. Sadarbībā ar Skrindu dzimtas muzeju īstenots projekts "Latgales virtuves garša", kas stāsta par ēdienu gatavošanas tradīcijām vietējo iedzīvotāju ģimenēs. Viens no lielākajiem biedrības veikumiem ir izstāde, kas veltīta Līksnas katoļu dievnama 110 gadu jubilejai. Pašlaik biedrība ar pašvaldības atbalstu no poļu valodas tulko Ireneja Plātera ar kājām sarakstīto oriģinālo grāmatu "Dzīve bez rokām". Šī grāmata ir viens no retajiem avotiem, kas stāsta par sen nodegušo muižu un dzīvi tajā.

Biedrība "Mūsu Līksnai" dzimusi vien šī gada sākumā un paguvusi īstenot jau vairākus projektus – sarīkoja Līksnas bijušās pamatskolas absolventu salidojumu, iztīrīja Līksnas dīķi, pie Patmaļu kapiem uzstādīja divus informatīvus stendus, veltītus latgaliešu rakstu valodas celmlaužiem, katoļu garīdzniekiem Jozefam Akelevičam un Tomašam Kosovskim, sarīkoja Līksnas iedzīvotāju forumu, iedibināja maiņas tirdziņu Līksnā. Pateicoties biedrības iniciatīvai, šogad Līksnas pagasts ir ieguvis nozīmīgu atzinību – atpazīstamības zīmi "Viedais ciems 2024".

Biedrība "Šēderes nākotne" aktīvi iesaista vietējos iedzīvotājus dažādu projektu un pasākumu īstenošanā, kopīgiem spēkiem sakopj ciematu. Ar LEADER projekta atbalstu ir izveidots brīvdabas trenāžieru laukums Šēderes ciemā, ar pašvaldības finansējumu ir iegādāti soli un galdi pasākumiem, īstenotas arī vairākas talkas un ir daudz ideju nākotnei.

Konkursa dalībniekus uzrunāja un sveica arī Latvijas Attīstības finanšu institūcijas ALTUM Latgales reģiona vecākais klientu darījumu vadītājs Guntars Vanags, Latgales uzņēmējdarbības centra vadītājs Andris Kucins,

Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centra Daugavpils biroja vadītāja Anita Miltiņa, Latvijas investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecības Daugavpilī vadītājs Andrejs Zelčs, kā arī partnerības "Kaimiņi" vadītāja Inga Krekele.

Klātesošos ar saviem priekšnesumiem priecēja Daugavpils teātra aktrise dziedātāja Kristīna Zaharova un lūkstes vidējās paaudzes deju kopas "Pilskalne".

Teksts, foto: Inese Minova



## ■ AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES LĒMUMI

### 2024. gada 26. septembra sēdē pieņemti 42 lēmumi:

- Izdeva 2 saistošos noteikumus par "Pašvaldības stipendijas piešķiršanas kārtība" un par "Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala pārskatīšanas kārtība".
- Izdeva nolikumu par "Grozījumi Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2021. gada 9. decembra nolikuma Nr.68 "Augšdaugavas novada bāriņtiesas nolikums".
- Atbalstīja Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Izglītības pārvaldes Jaunatnes lietu daļas projekta "Aktivs. Zaļš. Digitāls." idejas iesniegšanu "Erasmus+" 2024. gada oktobra mobilitātes projektu konkursā – Jaunatnes darbinieku mobilitāte.
- Uzsāka projekta "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei Augšdaugavas novadā" iesniegšanu Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 4.1.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu piekļuvi kvalitatīviem, ilgtspējīgiem un izmaksu ziņā pieejamiem veselības aprūpes, veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, uzlabojot veselības aprūpes sistēmu efektivitāti un izturētspēju" 4.1.2.2. pasākuma "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana vietējai sabiedrībai" finansējumam, īstenošanu.
- Uzsāka projekta Nr.5.1.1.3/1/23/A/033 "Luknas ezera piekrastes publiskās ārtelpas attīstība" īstenošanu.
- Uzsāka projekta Nr.5.1.1.3/1/23/A/035 "Jezūitu klostera kompleksa un Ilūkstes upes piekrastes publiskās ārtelpas attīstība" īstenošanu.
- Uzsāka projekta Nr. 4.3.1.3/1/24/A/031 "Sociālo mājokļu atjaunošana Augšdaugavas novadā" īstenošanu.
- Uzsāka projekta Nr.EKII-7/27 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Augšdaugavas novada pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" īstenošanu.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestādēs sniegto ēdināšanas pakalpojumu izmaksas no 2024. gada 1. septembra.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestāžu izmaksas uz vienu izglītojamo gadā savstarpējiem norēķiniem starp pašvaldībām.
- Izveidoja Augšdaugavas novada pašvaldības policijā papildus amata vienības un piešķīra tiem no Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem neparedzētajiem gadījumiem papildus finansējumu.
- Pilnvaroja Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Magnum Social & Medical Care", sniegt sociālās aprūpes funkcijās ietilpstošo ģimeniskai videi pietuvinātu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu Augšdaugavas novadā kā vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu.
- Noslēdza sadarbības līgumu ar Daugavpils Universitāti.
- Piešķīra no Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālajai pārvaldei līdzekļus ikmēneša pabalstu nodrošināšanai pagastu padomju bijušajiem

priekšsēdētājiem.

- Nostiprināja 6 dzīvokļu īpašumu, Ilūkstē un Šēderes pagastā, tiesības zemesgrāmatā uz Augšdaugavas novada pašvaldības vārda.
- Atļāva atsavināt 4 zemes vienības Kalkūnes, Maļinovas un Tabores pagastā.
- Izbeidza atsavināšanas procesu uz 1 zemes vienību (starpgabalu) Tabores pagastā.
- Pārdeva 2 nekustamu īpašumu Ambelu un Nīcgales pagastā.
- Atzina izsoles uz 1 zemes vienību un 2 dzīvokļa īpašumiem Tabores un Višķu pagastā par nenotikušiem.
- Atzina, ka rezerves zemes fondā ieskaitītās 2 zemes vienības Dubnas un Pilskalnes pagastā, ir piekrītošas Augšdaugavas novada pašvaldībai un ierakstāmas zemesgrāmatā uz Augšdaugavas novada pašvaldības vārda.
- Atzina 2 zemes vienības par pašvaldībai piekritīgiem starpgabaliem.
- Apstiprināja izsoles rezultātus uz 5 nekustamiem īpašumiem un 1 zemes vienību Kalkūnes, Medumu, Naujenes un Vaboles pagastā.
- Izveidoja Latgales atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru "Ciniši" – SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija".
- Atcela starpgabala statusu zemes vienībai Medumu pagastā.

### 2024. gada 3. oktobrī ārkārtas sēdē pieņemti 7 lēmumi:

- Izdeva noteikumus par "Par valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu darba samaksai sadali un izlietojumu Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs".
- Izdeva noteikumus par "Kārtība, kādā tiek noteiktas Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju amata vienības un algas likmes".
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām paredzētās mērķdotācijas sadali.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju darba slodzes 2024./2025. mācību gadam.
- Noteica ar 2024. gada 1. septembri Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības pedagogiem zemāko mēneša darba algas likmi.
- Piešķīra no Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem pašvaldības finansiālu atbalstu biedrībai "Sēlijas asociācija" 11. Sēlijas kongresa rīkošanai.
- Noteica laika posmu no 2024. gada 14. oktobra līdz 27. oktobrim, kad pieļaujama nekompostējamo dārzu un parku bioloģisko atkritumu sadedzināšana Ilūkstē, Subatē un Augšdaugavas novadā esošo vasarnīcu (tostarp dārzkopības biedrības) teritorijās. Ja attiecīgajā laika posmā iestāsies ilgstošs nokrišņu periods, termiņš tiek pagarināts līdz 2024. gada 3. novembrim.

### 2024. gada 11. oktobrī ārkārtas sēdē pieņemts 1 lēmums:

- Nolēma nodot bez atlīdzības valsts īpašumā Augšdaugavas

novada pašvaldībai piederošās kapitāla daļas Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Daugavpils reģionālā slimnīca".

### 2024. gada 17. oktobrī sēdē pieņemti 60 lēmumi:

- Apstiprināja konkursa "Par granta piešķiršanu uzņēmēju projektiem 2024. gadā" 3. kārtas rezultātus.
- Piešķīra pašvaldības stipendiju Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2024. gada 26. septembra saistošo noteikumu Nr.109 "Pašvaldību stipendijas piešķiršanas kārtība" 8.punktā noteiktajā apmērā.
- Grozīja Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2024. gada 13. jūnija lēmumu Nr.2322 "Par pašvaldības investīciju projekta "Jaunu, aprīkotu autotransporta līdzekļu iegāde Augšdaugavas novada pašvaldības policijas vajadzībām" īstenošanu".
- Noteica samaksas, izpērkot lietošanā piešķirto zemi, samazinājumu 50 procentu apmērā no Valsts zemes dienesta noteiktās samaksas.
- Apstiprināja atkārtotās izsoles rīkošanu un noteikumus uz 14 dzīvokļa īpašumiem, 2 nekustamiem īpašumiem un 2 cirsu paketēm Demenes, Dubnas, Kalkūnes, Kalupes, Naujenes, Nīcgales, Salienas, Šēderes un Višķu pagastā.
- Pārņēma Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes valdījumā no Augšdaugavas novada pašvaldības aģentūras "Višķi" valdījuma 2 dzīvokļa īpašumus Višķu pagastā.
- Nolēma nodot 5 nekustamus īpašumus – dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.
- Atzina 2 zemes vienības Pilskalnes pagastā par pašvaldībai piekritīgiem starpgabaliem.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības apvienību pārvalžu traktortehnikas maksas pakalpojumu cenrādi.
- Piešķīra no Augšdaugavas novada pašvaldības pamatbudžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" Augšdaugavas novada pašvaldības policijai, materiāltehniskā nodrošinājuma iegādei.
- Atļāva atsavināt 2 zemes vienības un 2 dzīvokļa īpašumus Dubnas, Medumu un Naujenes pagastā.
- Pārdeva 2 nekustamu īpašumu Medumu un Naujenes pagastā.
- Atzina izsoles uz 3 nekustamiem īpašumiem, 2 cirsu paketēm un 12 dzīvokļa īpašumiem Demenes, Kalkūnes, Kalupes, Naujenes, Nīcgales, Salienas, Šēderes un Višķu pagastā par nenotikušiem.
- Atzina, ka rezerves zemes fondā ieskaitītās 2 zemes vienības Biķernieku pagastā, ir piekrītošas Augšdaugavas novada pašvaldībai un ierakstāmas zemesgrāmatā uz Augšdaugavas novada pašvaldības vārda.
- Apstiprināja izsoles rezultātus uz 1 nekustamo īpašumu Vaboles pagastā.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

## DEPUTĀTU PIENĒMŠANAS LAIKI

Augšdaugavas novada deputāti pieņem iedzīvotājus gan klātienē, gan Zoom platformā. Mājaslapu piekļuvei Zoom platformā meklējiet: [augšdaugavasnovads.lv](http://augšdaugavasnovads.lv)



Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs		
<b>Arvīds Kucins</b>		
04.11.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja 1. vietnieks <b>Aivars Rasčevskis</b>		
25.11.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks <b>Vitālijs Aizbalts</b>		
12.11.	Līksnas apvienības pārvalde, Līksna	14.00-16.30
26.11.	Subates apvienības, Šēderes pagasts	14.00-16.30
<b>Maigurs Krievāns</b>		
05.11.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	09.00-13.00
<b>Jānis Belkovskis</b>		
04.11.	Višķu apvienības pārvaldes ēkā Špoģu ciemā	10.00-13.00
12.11.	Maļinovas ciemā, Rēzeknes ielā 29a	10.00-12.00
<b>Viktors Jasiņavičs</b>		
01.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	16.00-18.00
08.11.	Subates apvienības pārvalde	15.00 - 16.30
22.11.	Dvīetes pagasta pašvaldība	15.00 - 16.30
<b>Pāvils Kveders</b>		
05.11.	Eglaines sporta zāle	14.00-16.00
<b>Reinis Līcis</b>		
04.11.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	09.00-12.00
05.11.	Eglaines sporta zāle	14.00-16.00
<b>Aleksejs Mackevičs</b>		
01.11.	Biķernieku pamatskola	15.00-16.00
04.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
05.11.	Naujenes apvienības pārvalde	15.00-16.00
11.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	15.30- 17.30
12.11.	Maļinovas pagasts, Rēzeknes ielā 29a	15.00-16.00
<b>Dainis Millers</b>		
20.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	10.00-12.00
<b>Dzintars Pabērzs</b>		
11.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	14.00-16.00
<b>Deniss Sarafaņuks</b>		
20.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
27.11.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
<b>Gunta Semjonova</b>		
04.11.	Subates kultūras nams	09.00-11.00
20.11.	Subates kultūras nams	13.00-15.00
<b>Aleksandrs Sibircevs</b>		
05.11.	Sventes vidusskola	16.00-18.00
22.11.	Medumu pagasts, Alejas 20	15.00-17.00
<b>Regīna Tamane</b>		
05.11.	Kalkūnes pagasts, Ķieģeļu ielā 4	10:00-12:00
12.11.	Maļinovas pagasts, Rēzeknes ielā 29a	10:00-12:00
19.11.	Medumu pagasts, Alejas 20	10:00-12:00
27.11.	Demene, Brīģenes iela 2	15.00-17.00

Deputātu pieņemšanas laiks var mainīties. Lūdzu sekot aktuālajai informācijai mājas lapā [www.augšdaugavasnovads.lv](http://www.augšdaugavasnovads.lv) sadaļā "Pašvaldība"->"Domes deputāti"

Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors **Pēteris Dzalbe** pieņem iedzīvotājus katru pirmdienu no 15.00 - 17.00 pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 65422238



## PAŠVALDĪBA

### ZIEMEĻVALSTU DELEGĀCIJA TIKĀS AR AUGŠDAUGAVAS NOVADA VADĪBU

Jau deviņus gadus Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā kopā ar Dānijas, Norvēģijas, Somijas, Zviedrijas vēstniecībām Latvijā un Dānijas Kultūras institūtu rīko Ziemeļvalstu dienas. Šogad tās notika Daugavpilī ar plašu programmu, piedāvājot apmeklēt izstādes, teātra izrādes pieaugušajiem un bērniem, Ziemeļvalstu kino seansus un dažādus tematiskus seminārus.

Augšdaugavas novada kultūras centrā "Vārpa" notika Ziemeļvalstu kino seansi un Ārlietu ministrijas pasākums "Kas ir cilvēku tirdzniecība", kuras laikā jaunieši, sociālo dienestu darbinieki un citi interesenti tika informēti par cilvēku tirdzniecības riskiem.

Ziemeļvalstu dienu kulminācija bija 16. oktobrī, kad Ziemeļvalstu vēstnieki un Dānijas Kultūras institūta darbinieki viesojās Daugavpilī un tikās ar pašvaldību pārstāvjiem

un citu jomu speciālistiem. Tikšanās laikā ar Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāju Arvīdu Kucinu, izpilddirektoru Pēteri Dzalbi un Sociālā dienesta vadītāju Annu Jegorovu, Norvēģijas vēstniece Latvijā Ine Morenga pateicās par sirsniņo uzņemšanu. "Mēs šeit esam kā liela ģimene, kas katru gadu dodas uz kādu Latvijas vietu uz vairākām dienām, bet šogad esam Daugavpilī. Mēs braucam, lai mācītos, skatītos un sarunātos par to, kas notiek pasaulē un šeit," teica vēstniece.

Viesos ieradās Zviedrijas vēstniece Kārīna Hēglunde, Dānijas vēstnieks Mortens Jespersens, Somijas vēstniece Anne Saloranta, Dānijas Kultūras institūta direktore Lizaveta Dubinka-Hušča, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā direktors Stefans Ēriksons un Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā projektu vadītājs Vadīms Murašovs.

Viesi guva nelielu ieskatu par novada struktūru, pašvaldības funkcijām un sniegtajiem pakalpojumiem iedzīvotājiem. Delegācijas pārstāvji interesējās, kāds ir pašvaldības redzējums



par novadu pēc pieciem gadiem. Domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins ieskicēja šodienas realitāti, proti, dzimstība ir krasi sarukusi, darbspējīgi cilvēki aizbrauc, taču pašvaldība cenšas piesaistīt finansējumu dažādiem projektiem, lai uzlabotu infrastruktūru, sakārtotu vides jautājumus un atbalstītu savus iedzīvotājus. Situāciju kopumā pasliktinājis karš Ukrainā un tā izraisītās sekas. Pašvaldība cenšas uzturēt un saglabāt lauku skolas pierobežā, lai noturētu ģimenes no aizbraukšanas.

Viesus interesēja, kādi ir lielākie izaicinājumi sociālajā jomā novadā, vai tie ir seniori, slimnīcu pakalpojumi, veselības

aprūpe. Anna Jegorova atzina, ka lielākā problēma ir iedzīvotāju novecošanās, kas prasa pašvaldībai nodrošināt atbilstošus aprūpes pakalpojumus, jo lielai daļai senioru bērni un mazbērni ir pārcēlušies uz dzīvi ārzemēs. Viņa pastāstīja par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un atzina, ka Augšdaugavas novads ir viena no retajām pašvaldībām, kas saglabājis plašu pabalstu klāstu.

Delegācijas pārstāvjus arī interesēja, kā pašvaldība spēj nodrošināt visus pakalpojumus un kā komunicē, ņemot vērā novada raibo etnisko sastāvu. Uz to pašvaldības vadītājs atbildēja, ka pašvaldībā

nepastāv valodu barjera, kas iedzīvotājiem traucētu saņemt pakalpojumus un palīdzību.

#### Uzziņai

Ziemeļvalstu sadarbība ir senākā un visplašāk attīstītā reģionālā sadarbība Eiropā. To pārstāv divas organizācijas: Ziemeļvalstu Padome, kas tika izveidota 1952. gadā un kurā apvienojušies visu ziemeļvalstu nacionālo parlamentu pārstāvji, kā arī starpvaldību sadarbības institūcija Ziemeļvalstu Ministru padome, kas tika izveidota 1971. gadā un īsteno Ziemeļvalstu Padomes pieņemtos lēmumus.

Ziemeļvalstu reģionā ietilpst Dānija, Islande, Norvēģija, Somija un Zviedrija, kā arī trīs pašpārvaldes teritorijas: Ālandu salas, Fēru salas un Grenlande. Reģionā ir 8 laika zonas, dzīvo aptuveni 25 miljoni iedzīvotāju un ir 8 oficiālās valodas.

Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā strādā ar dažādu nozaru sadarbības projektiem un atbalsta programmām. Atvērtība jaunām domām, idejām un partnerībai ir Ziemeļvalstu sadarbības pamatprincipi.

*Teksts, foto: Inese Minova*

### IEDZĪVOTĀJU EKONOMISKĀ DROŠĪBA IR VIENS NO VALSTS DROŠĪBAS PAMATIEM

ASV vēstnieka vietniece Džūlija Džeikobi 26. septembrī tikās ar Augšdaugavas novada pašvaldības vadību un speciālistiem, izrādot neviltotu interesi par novada situāciju, sasniegumiem un problēmām.

Domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins pievērsa uzmanību būtiskiem novada funkcionēšanas aspektiem, piemēram, atrašanās vietai pie Eiropas Savienības ārējās robežas, kas rada nopietnus

izaicinājumus. Tika pārrunāta iedzīvotāju etniskā sastāva un ikdienā lietoto valodu ietekme uz kultūras un politikas norisēm. Džeikobi kundze interesēja arī iedzīvotāju reakcija uz nesen notikušo krievu drona ielidošanu Latvijas teritorijā. Sarunas ritēja ap novada ekonomisko un infrastruktūras attīstību, iedzīvotāju skaita samazināšanos un valsts drošību. Tikšanās dalībnieki nonāca pie slēdziena, ka iedzīvotāju ekonomiskā drošība ir viens no valsts drošības pamatiem, un pašvaldībai ir jā rūpējas par šo aspektu.

Džūlija Džeikobi Latvijā ieradās 2023. gada septembrī,



bet iepriekš darbojās kā politisko un ekonomisko jautājumu padomniece ASV vēstniecībā

Antananarivo, Madagaskarā. Vairāk nekā 20 gadus garajā diplomātes karjerā Ārlietu

dienestā Džeikobi kundze ir strādājusi Grieķijā, Izraēlā, Vācijā un Austrijā, bet iepriekš bija Valsts departamenta ierēdne Vašingtonā. ASV vēstnieka vietniece pārvalda franču, vācu, senebreju un latviešu valodu, kas bija patiens pārsteigums novada delegācijai.

Džeikobi kundze izteica vēlmi atkārtoti apmeklēt Augšdaugavas novadu, lai iepazītos ar interesantām vietām un uzņēmumiem, piemēram, SIA "Eka Paipalas" paipalu fermu.

*Teksts, foto: Kristīne Kuņicka*

### AIZGUVA PIEREDZI ATKRITUMU UN NOTEKŪDEŅU DŪŅU APSAIMNIEKOŠANAS JOMĀ NORVĒGIJĀ

No 23. līdz 26. septembrim Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes un komunālās saimniecības uzņēmumu darbinieki Divpusējās sadarbības fonda iniciatīvas "Atkritumu izgāztuvju un notekūdeņu dūņu izraisītā vēsturiskā piesārņojuma novēršana un teritoriju atgriešana aprītē" ietvaros apmeklēja Hamaras pašvaldību Norvēģijā. Pieredzes apmaiņas vizītes mērķis bija nodrošināt pieredzes, zināšanu un labās prakses apmaiņu starp Augšdaugavas novada pašvaldību un donorvalsts partneriem sadzīves atkritumu un notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas jomā,

akcentējot aprites ekonomikas pamatprincipu nozīmīgumu.

Vizītes ietvaros tika organizēta tikšanās ar Hamaras pašvaldības pārstāvjiem Hamaras pašvaldības centrālajā birojā un plānošanas laboratorijā (City Lab). Klātienē tika apmeklēts atkritumu šķirošanas, sadzīves lietu otrreizējās izmantošanas un labošanas centrs Sirkula, reģionālā sadzīves atkritumu sadedzināšanas siltumcentrāle Eidsiva Bioenerģi, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas HIAS, Dabas skola. Notika tikšanās, diskusijas ar kompetentiem nozaru speciālistiem. Vizītes laikā tika skatīti notekūdeņu dūņu un slēgto atkritumu izgāztuvju apsaimniekošanas piemēri, potenciālo resursu atgūšanas iespējas, kā arī iedzīvotāju līdzdalība vides kvalitātes mērķu sasniegšanā. Hamaras pašvaldības komunālās saimniecības



uzņēmumi dalījās pieredzē par inovatīvu risinājumu ieviešanu notekūdeņu dūņu apstrādes procesos, efektīvām resursu atgūšanas iespējām atkritumu apsaimniekošanā.

Gūtās atziņas liek secināt, ka atkritumu šķirošana nav mīts, bet gan iedzīvotāju ikdienas dzīves paradums, kas nodrošina izejvielu otrreizējo pārstrādi, būtiski samazina

negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi, kā arī ievērojami taupa dabas resursus. Vienlaikus, lai samazinātu mūsu atkritumu daudzumu, ir būtiski īstenot projektus, kas nodrošinātu iespēju veikt atkritumu reģenerāciju, tos sadedzinot, tādējādi iegūstot siltumenerģiju.

Divpusējās sadarbības fonda iniciatīva "Atkritumu izgāztuvju



un notekūdeņu dūņu izraisītā vēsturiskā piesārņojuma novēršana un teritoriju atgriešana aprītē" īstenota Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide" ietvaros.



## VESELĪBAS JOMAS KONKURSS SKOLĒNIEM

10. oktobrī – Pasaules Psihiskās veselības dienā – Daugavpils Inovāciju centrā notika Veselības jomas konkurss Augšdaugavas novada un Daugavpils Valstspilsētas izglītības iestādēm.

Konkursa mērķis – sekmēt skolēnu izpratni par veselību, īpaši uzsverot psihiskās veselības lomu, aktivizēt un paplašināt veselīga dzīvesveida pielietošanu izglītības iestādēs, tādējādi attīstot skolēnu pētnieciskā darba veikšanas un prezentēšanas prasmes. Konkursa mērķauditorija – Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas vispārīgā izglītības iestāžu 5. – 9. klašu skolēni. Konkursā piedalījās 12 komandas: septiņas no Augšdaugavas novada un piecas no Daugavpils Valstspilsētas izglītības iestādēm.

Veselības jomas konkurss notika divās daļās: pirmajā daļā tika prezentēti dalībnieku veiktie pētījumi par izvēlēto tēmu, savukārt, otrajā daļā dalībnieki piedalījās izziņošanās stacijās un krāja punktus.

Komandas izvēlējās daudzveidīgas tēmas un pētījumu veikšanai aptaujāja



klases un skolas biedrus. Prezentētie pētījumi bija izziņoši, saistīti ar ikdienas dzīvi skolā, ikdienā, ar skolēniem aktuāliem jautājumiem, piemēram, kā skolēni jūtas savās otrajās mājās – skolā, tālruņa lietošana skolā, psihiskā veselība skolas ikdienā, kā saglabāt mentālo veselību, kā nogurums ietekmē psihisko veselību, bezmiega traucējumi un tā ietekme mācību procesā, ēšanas traucējumu ietekme uz organismu, sociālo mediju ietekme uz mentālo veselību, negatīvās un pozitīvās emocijas u.c.

Visas komandas bija veikušas lielu darbu, izveidojušas izziņošanas un košas kolāžas, atraktīvi un pārlicinoši prezentēja savus pētījumus.

Savukārt, konkursa otrajā

daļā komandas Daugavpils Inovāciju centra izveidotajās stacijās nostiprināja zināšanas par uztura piramīdu, par cilvēka orgānu uzbūvi, noteica tilpumus, cukura daudzumu produktos, ģenētiskās līdzības starp DNS, mikrobu nosaukumus, mērīja pulsu pirms un pēc fiziskās slodzes, izziņāja, kā jūtas pašreizējā brīdī u.c.

Konkursa noslēgumā eksperti piešķīra simpātijas balvas dažiem dalībniekiem: Haraldam Grauzam no Bebreņu vispārīgā izglītības un profesionālās vidusskolas, Artjomam Drožinam no Augšdaugavas novada Zemgales vidusskolas, Gabrielai Kravalei un Zanei Promai no Špoģu vidusskolas.

Apkopojot konkursa



rezultātus, tika noteikti uzvarētāji. 1. vietu konkursā ieguva Daugavpils Zinātņu vidusskolas komanda, 2. vietu – Daugavpils Valstspilsētas vidusskolas komanda, savukārt 3. vieta ir divām izglītības iestādēm – Naujenes pamatskolas un Bebreņu vispārīgā izglītības un profesionālās vidusskolas komandām.

Pateicības saņēma: Augšdaugavas novada Zemgales vidusskolas komanda, Biķernieku pamatskolas komanda, Ilūkstes Raiņa vidusskolas komanda, Lāču pamatskolas komanda, Špoģu vidusskolas komanda, Daugavpils Centra vidusskolas komanda, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskolas

komanda, Daugavpils Vienības pamatskolas komanda.

Visi dalībnieki saņēma nelielas piemiņas veltes no konkursa rīkotājiem un noteikti ieguva jaunas zināšanas, kā arī uzstāšanās un komunikācijas prasmes.

Konkursa rīkoja Daugavpils Inovāciju centrs sadarbībā ar Augšdaugavas novada pašvaldības Izglītības pārvaldi.

*Inese Zuģicka,  
Izglītības pārvaldes metodiķe  
Foto: Inese Minova*

## ILŪKSTES JAUNIEŠI PIEDALĀS PASAULES ROBOTU OLIMPIĀDĒ ITĀLIJĀ

No 25. līdz 28. septembrim Brešā (Itālija) notika Pasaules robotu olimpiādes (WRO) atklātais čempionāts. Kategorijā "RoboMission" Senior grupā Latviju pārstāvēja Ilūkstes Raiņa vidusskolas komanda "BlackCom" (M.Vāsulis, E.Zarinieks, A.Stalidzāns).

WRO RoboMission kategorijā galvenais uzdevums bija programmēt un uzbūvēt robotu tā, lai tas spētu autonomi

pildīt čempionātā paredzētos uzdevumus.

Skolēni olimpiādes laikā apliecināja komandas radošumu, spēju ātri reaģēt uz dažādiem izaicinājumiem, kas tika paziņoti sacensību laikā. Pasaules robotu olimpiādē gūta jauna pieredze, jauni draugi no Polijas, Lietuvas, Kanādas, Venecuēlas, Malaizijas, Ungārijas un citām valstīm. Komandu pārņēma lepnums par savu valsti, nesot Latvijas karogu un esot starp 45 pasaules dalībvalstīm.

Vislielākā pateicība visiem mūsu atbalstītājiem, kas rūpējās, lai komanda veiksmīgi startētu



Pasaules robotu olimpiādē: Ilūkstes Raiņa vidusskolas mecenātam, skolēnu vecākiem, Printtoo, SIA "Drukams", Ilūkstes Raiņa vidusskolai, Augšdaugavas novadam, Rūtai Reinei, Ē.T.Vadzišam, Vidzemes Augstskolai un personīgi Annai Skruodei.

Komanda ar jaunu sparū gatavojas nākamās robotikas sezonas izaicinājumiem!

## JAUNO MĀKSLINIEKU PANĀKUMI MĀKSLAS KONKURSĀ "PRIEKULES IKARS"

Noslēdzies Priekules Mūzikas un mākslas skolas rīkotais 11. vizuāli plastiskās mākslas konkurss "Priekules Ikars". Šī gada konkursa tēma – "Lidotāju rotaļlietas" – mudina dalībniekus izpētīt rotaļlietas no 17. gadsimta līdz mūsdienām, atspoguļojot aviācijas un lidojuma tematiku dažādās mākslas formās. Dalībnieki vecumā no 5 līdz 16 gadiem varēja piedalīties ar darbiem šādās kategorijās: grafika un zīmējums, gleznojums, datorgrafika un trīsdimensiju darbi.

Šogad konkurss pulcēja ievērojamu dalībnieku skaitu – kopā tika saņemti 328 bērnu radošie darbi no 60 mācību iestādēm, kas pierāda bērnu talantu un māksliniecisko izdomu.

Arī Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi startēja šajā konkursā. Kopā ar skolotāju Valdi Grebežu bērni izveidoja kolekciju, atbilstoši konkursa tēmai, "Lidotāja rotaļlietas" trīsdimensiju māksla.

Audzēkne Gabriēla Kravale izcīnīja 3. vietu sava vecuma grupā, ar darbu "Eņģelis".

Sirsnīgi sveicam Gabriēlu un skolotāju Valdi Grebežu ar panākumiem konkursā!



## AUGŠDAUGAVAS NOVADA SKOLĒNU SPORTA SPĒĻU SACENSĪBAS "RUDENS KROSS"

24. septembrī Ilūkstē notika Augšdaugavas novada skolēnu sporta spēļu sacensības "Rudens kross". Krosā piedalījās 11 skolu komandas: Sventes, Naujenes, Zemgales, Kalupes, Lāču, Biķernieku, Salienas, Ilūkstes Raiņa, Bebreņu VPV, Špoģu un Vaboles. Sacensībās piedalījās aptuveni 240 skrējēji.

Labākie rezultāti vecuma grupās:

1. (2015. g.dz. un jaunāki)  
300m – Kristiāna Linarde  
1:08,2 sek, Ilūkstes Raiņa vsk.  
300m – Rolands Porietis  
1:08,2 Špoģu vsk.

2. (2013.-2014. g.dz.)  
500m – Vladislavs Kudrjavcevs  
1:45,7sek, Špoģu vsk.  
500m – Alīna Gasina 1:51,7sek,  
Lāču psk.  
3. (2011.-2012. g.dz.)  
500m – Matīss Kovaļevskis  
1:33,6sek, Lāču psk.  
500m – Milana Jermolajeva  
1:43,2sek, Naujenes psk.  
4. (2009.-2010. g.dz.)  
500m – Paula Kraševska  
1:46,5sek, Ilūkstes Raiņa vsk.  
1000m – Artjoms Golubs  
3:22,9sek, Naujenes psk.  
5. (2006.-2008. g.dz.)  
1000m – Estere Fjodorova  
4:08,0 sek, Ilūkstes Raiņa vsk.  
2000m – Maksims Keivomegs  
8:25,0 sek, Ilūkstes Raiņa vsk.



## JAUNATNE

### TIEK IZSTRĀDĀTA JAUNATNES DARBA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

Augšdaugavas novada kultūras centrā "Vārpa" 21.oktobrī notika Novada jaunatnes darba attīstības stratēģijas plānošanas seminārs, kurā piedalījās vairāk nekā trīsdesmit dalībnieki – jaunatnes lietu speciālisti un jaunieši, jo pašvaldībai svarīgi ir iesaistīt tieši jauniešus, lai saprastu viņu vajadzības un viedokļus.

Augšdaugavas novada jaunatnes darbu koordinē Izglītības Pārvaldes Jaunatnes lietu daļa, kur strādā daļas vadītājs, projektu koordinators un 10 jaunatnes lietu speciālisti. Darbs ir organizēts septiņos jaunatnes attīstības centros, kur ir apvienotas vairāku pagastu teritorijas. Katrā pagastā ir organizēta jauniešu pulcēšanas vieta, kur speciālisti veic mobilo darbu ar jauniešiem. Notiek tematiski pasākumi, tiek īstenoti projekti. Jaunieši aktīvi piedalās skolēnu nodarbinātības programmās, labprāt brauc uz saliedēšanās pasākumiem citos pagastos, organizē kopīgas aktivitātes, kas saistītas ar neformālo izglītību, sportu, dabu vai intelektuālu izklaidi.



Augšdaugavas novada attīstības centros darbojas 3236 jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Jau piecpadsmit gadus pēc kārtas notiek Novada jaunatnes salidojumi, bet astoņus gadus tiek organizēts Gada noslēguma pasākums, kurā tiek apbalvoti novada aktīvākie jaunieši. Projektu konkurss "Attīsti sevi" dod iespēju jauniešu biedrībām iegūt papildus finansējuma un realizēt savas idejas.

Iepriekšējā Jaunatnes darba attīstības stratēģija tika apstiprināta 2018. gadā Daugavpils novadam un iekļāva tolaik aktuālus atbalsta pasākumus. "Pašlaik nepieciešams pārskatīt un no jauna noformulēt plānu

un pasākumus, lai veicinātu jauniešu labklājību, izglītību, nodarbinātību un aktīvu līdzdalību sabiedrībā," uzsver Jaunatnes lietu daļas vadītāja Olesja Ņikitina.

Semināru vadīja Āris Ādleris biedrības «Jūras Zeme» valdes loceklis un FAMENET ģeogrāfiskais eksperts Latvijā. Jau 14 gadus Āris ir iesaistīts LEADER pieejas attīstībā un praktiski koordinē sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu esot Latvijas Lauku foruma padomē, kā arī vada Vietējo Rīcības grupu «Jūras Zeme». Patlaban ir arī prezidents starptautiskā attīstības organizācijā PREPARE Network, kas apvieno 20 pilsoniskās



sabiedrības sadarbības tīklus no 16 Eiropas valstīm un ir valdes loceklis Eiropas Vietējās attīstības informācijas sniedzēju asociācijā.

Pasākuma ieskaņā dalībnieki iepazīs un uzreiz tika lūgti definēt novada jauniešiem vissvarīgākās lietas, starp kurām bija gan draudzība, gan atsaucīgi speciālisti, gan uzmanība, gan personīgā attīstība, gan izaugsme, gan pasākumi, taču diskusijas laikā izkristalizējās, ka vislielākā nozīme ir pašiem jauniešiem un videi. Nākamais uzdevums bija saistīts ar novada SVID analīzi, tādā potenciāla, vājo pušu, iespēju un draudu aplēšanu. Grupās jaunieši diskutēja par eksperta formulētajām

jauniešiem svarīgajām jomām, kā arī ilgtermiņa mērķiem un virzieniem pašvaldības darbā ar jauniešiem.

Kopumā dalībnieki izveidoja stratēģijas galvenās prioritātes, uz kurām balstīsies rīcības plāna izstrāde: jauniešu veselība un veselīgs dzīvesveids/ jauniešu sociālā aizsardzība, jauniešu nodarbinātība un uzņēmējspējas, jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana/ brīvprātīgais darbs, jauniešu aktivitāte un līdzdalība lēmumu pieņemšanā. Jaunatnes darba attīstības stratēģijas pirmo redakciju plānots iesniegt novada deputātiem novembra beigās.

*Teksts, foto: Kristīne Kuņicka*

### MIRNIJA CIEMĀ JAUNA TELPA JAUNIEŠIEM

Laucesas pagasta Mirnija ciemā 10.oktobrī tika atklāta telpa, kur jauniešiem ir iespēja nodarboties ar sporta treniņiem, izmantot sporta inventāru un lietderīgi pavadīt brīvo laiku, aktīvi sportojot. Visu vasaru jaunieši pašu spēkiem labiekārtoja telpu t.sk. līmēja tapetes, krāsoja sienas un lika laminātu. Tas viss ar vienotu ideju un motivāciju – izveidot sporta istabu jauniešiem, jo Laucesas pagastā ir daudz sportisku jauniešu, kuriem bieži vien ir nepieciešama vieta aktīviem treniņiem. Pateicoties Augšdaugavas novada pašvaldības un Izglītības

pārvaldes Jaunatnes lietu daļas atbalstam, jaunieši varēja iegādāties vairākus sporta treniņus un inventāru. Sporta organizatora Pāvela Pancenko vadībā tika savākti un uzstādīti visi treniņi un labiekārtota istaba kopumā.

Atklājot telpas, novada pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe un Jaunatnes lietu daļas vadītāja Olesja Ņikitina pateicās jauniešiem par pašiniciatīvu, aktivitāti un to brīvprātīgo darbu, ko viņi ir paveikuši, lai telpas tiktu labiekārtotas. Drīz blakus treniņu istabai tiks atvērta arī labiekārtota jauniešu pulcēšanas vieta un pagasta jauniešiem būs vairāk iespēju pavadīt savu brīvo laiku.

Bērni un jaunieši ar lielu



prieku sagaidīja telpu atklāšanu un nepacietīgi gaida, kad visus treniņus varēs izmantot. Viņi izteica dziļu pateicību

savam sporta organizatoram Pāvelam, kurš ne tikai koordinē sportu pagastā, bet arī organizē dažādus tematiskus vakarus,

aktivitātes, galda spēļu turnīrus, lai bērniem un jauniešiem būtu ar ko nodarboties pēc skolas.

Lielu interesi sporta nodarbībām izrādīja vecāki, kuri teica, ka arī nāks nodarboties ar sportu, tiklīdz būs pieejams sporta istabas darba laiks.

Liels paldies Laucesas pagasta jauniešiem, sporta organizatoram Pāvelam Pancenko, Ēku, ceļu un teritorijas pārziņim Andrejam Brūnam, apvienības vadītājam Visvaldim Ločam, Laucesas pagasta iedzīvotājam Olgai Ričikai un visiem, kuri iesaistījās sporta istabas izveidošanā un labiekārtošanā!

*Informāciju sagatavoja Jaunatnes lietu daļas vadītāja Olesja Ņikitina*

## IZGLĪTĪBA

### ŠPOĢU VIDUSSKOLĒNI PIEDALĀS PROJEKTĀ "DABAS IEDVESMOTI RISINĀJUMI NĀKOTNEI"

Dzīvā daba ir unikāla spēja pielāgoties un taupīt resursus. No tās varam mācīties, kā izdzīvot ekstremālos apstākļos, kā uzlabot esošās lietas un izgudrojumus. Te palīgā nāk idejas no biomimikrijas – tiekšanās radīt principiāli jaunus mehānismus, iedvesmojoties no dabas.

«Dabas iedvesmoti risinājumi nākotnei» ir Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstīts projekts, ko Bērnu Vides skola īsteno sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Vides aizsardzības un siltuma

sistēmu institūtu. Projekta norises laiks no 2024. gada 1. marta līdz 2025. gada 30. jūnijam. Projekts tiek īstenots ar mērķi rosināt inovatīvu dabas iedvesmotu produktu radīšanu ilgspējas problēmu risināšanai dažādās dzīves jomās un veicināt jauniešu iniciatīvu ilgtspējīgas nākotnes sasniegšanai. Projektā no Latvijas piedalās 10 skolu komandas, to skaitā arī Špoģu vidusskola.

20. septembrī Ķemeru Meža mājā notika projekta komandu pārstāvju tikšanās, kuras laikā tika precizēti projekta mērķi, uzdevumi un noskaidroti veicamie darbi un to termiņi. Šie komandu pārstāvji skolās izglītotos savus komandas biedrus par biomimikrijas



jautājumiem. Semināra dalībniekus iepazīstināja ar teoriju un piemēriem biomimikrijas jomā, tika prezentēts Ķemeru Nacionālais parks un tur mītošie organismi. Lielāko dienas daļu komandu

pārstāvji darbojās zinātniskā darbnīcā "Iedvesmojies un radi". Seminārs noslēdzās ar komandu ideju prezentāciju un iegūtās pieredzes apkopojumu.

Špoģu vidusskolas komandas pārstāve Madara raksturo

semināru kā lietderīgu zināšanu ieguvē par biomimikriju un mūsdienu tehnoloģiju attīstību. Darbojoties grupā, bija iespēja smelties idejas un meklēt praktisku risinājumu piedāvātajai situācijai – savienot Dzeltenu dzegužkurpīti ar datoru. Pēc semināra ir nonākusi pie atziņas, ka katra ideja ir svarīga, vienalga, cik maza vai cik liela tā būtu.

Komandas dalībnieki smēlās daudzas idejas projekta īstenošanai, izstrādās dabas iedvesmotus dizaina produktus un prezentēs tos plašākai sabiedrībai, ekspertiem un uzņēmējiem skolās un noslēguma konferencē.

*Autors: Špoģu vidusskolas skolotāja Iveta Grīne*



## IZSKANĒJIS SKATUVES RUNAS KONKURSS "ZELTA SIETIŅŠ 2024"

26. septembrī notika Augšdaugavas novada Kultūras un tūrisma pārvaldes organizētais skatuves runas konkurss "Zelta sietiņš", kurā piedalījās 40 skolēni no Augšdaugavas, Jēkabpils, Balvu, Krāslavas, Rēzeknes, Līvānu un Preiļu novada, kā arī Daugavpils pilsētas izglītības iestādēm. Dalībnieki uzstājās trīs grupās: 2. – 4. klašu, 5. – 9. klašu un 10. – 12. klašu grupa.

Konkurss tiek rīkots jau kopš 2001. gada ar mērķi popularizēt Raiņa un Aspazijas literāro un kultūrvēsturisko mantojumu, vienlaikus sekmējot Augšdaugavas novada, kā arī citu Latgales reģiona novadu un pilsētu izglītības iestāžu bērnu un jauniešu skatuves runas prasmju attīstību, emocionālo un radošo pašizpaušmi.

Konkursa dalībnieku dzejas un prozas fragmentu priekšnesumus vērtēja žūrija, kuru vadīja Augšdaugavas novada kultūras centra "Vārpa"



direktore Inta Uškāne, žūrijā Kultūras un tūrisma pārvaldes darbojās Augšdaugavas novada vadītāja Ināra Mukāne,

pasākumu režisors, pedagogs Māris Susejs, latviešu valodas un literatūras pedagoģe Valentīna Ivanova, amatierteātru režisore, pedagoģe Valentīna Korsiete, Raiņa muzeja Tadenavā vadītāja Agnese Timofejeva.

Pēc visu dalībnieku uzstāšanās žūrija devās apspriesties un noteikt laureātus.

Pirms paziņot žūrijas lēmumu, konkursa dalībniekus uzrunāja Augšdaugavas novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne: "Rainis bija nākotnes cilvēks un skatījās tālu nākotnē. Daudziem šodien šis Zelta sietiņš ir kļuvi viedtālrunis, caur kuru var redzēt šo brīnišķīgo pasauli. Vienmēr aicinu jūs redzēt šo neparasto un atšķirīgo. Lai kādu ceļu dzīvē jūs neizvēlētos, vēlu, lai šis dimantu mirdzums jūs pavadītu un radošums vienmēr būtu jūsu labākais palīgs risināt jebkādas jautājumus."

Žūrijas dalībnieks pedagogs Māris Susejs pateicās pasniedzējiem un vecākiem par atbalstu, kā arī sniedza dažus padomus, kā uzlabot skanējumu. Viņš ieteica vienā

tonalitātē un stilā nelasīt abus izvēlētos dzejoļus, bet spēlēties ar dzejas krāsām un izcelt katru dzejoli citādāk, kā arī ierosināja pārāk nežestikulēt, deklamējot dzeju. "Nevajag taisīt realitātes šovu, rādīt, jo jūsu dzeja, doma, dvēseles lidojums šo telpu pārņem tik ļoti spēcīgi, ka mēs visu saprotam."

2.–4. klašu grupā galveno balvu ieguva Paula Beļuniece no Salas vidusskolas, 5. – 9. klašu grupā balvu ieguva Katrīna Veigule no Līvānu 1. vidusskolas, bet 10. – 12. klašu grupā par laureāti kļuva Amanda Semjonova no Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma.

Visi konkursa dalībnieki saņēma Augšdaugavas novada Kultūras un tūrisma pārvaldes pateicības rakstus un dažādu autoru grāmatas, savukārt konkursa laureāti tika apbalvoti ar tēlnieces Mairitas Folkmanes veidoto speciālo konkursa balvu "Zelta sietiņš".

*Teksts, foto: Inese Minova*

## RAIŅA MĀJĀ BERĶENELĒ RADOŠI NOSLĒGUSIES SEZONA

Ar radošām meistarklasēm 17. oktobrī noslēgusies kārtējā sezona Raiņa mājā Berķenelē. Medumu iespēju pamatskolas audzēkņi devās ekskursijā iepazīt Raiņa bērnības laiku Berķenelē, vēlāk amatu darbnīcā Klēts norisinājās akmentiņu apgleznošanas radošā darbnīca, kurā ikviens jaunietis uz oļiem veidoja kādu sev tīkamu zīmējumu akrila tehnikā. Šajā dienā biedrības "Stāstnīca" vadītāja Ilze Onzule piedāvāja ielūkoties fotogrāfijas tapšanas vēsturē un pastāstīja par iespējām atjaunot un retušēt senas fotogrāfijas.

Šī sezona Raiņa mājā Berķenelē bijusi ļoti piesātināta un bagāta dažādiem pasākumiem. Īstenoti vairāki projekti gan ar Valsts kultūrkapitāla fonda Sēlijas kultūras programmas 2024,

gan ar Augšdaugavas novada pašvaldības finansiālu atbalstu. Muzeja direktore Inese Baravika stāsta, ka šogad īstenots vērienīgs projekts, lai apzinātu senās zaļumballes tradīcijas. Projekta gaitā notika pasākums "Zaļumballe Berķenelē", kura laikā notika folkloras kopu dižošānās un deju meistarklases kopā ar ģimeņu folkloras studiju "Garataka". Projekta noslēgumā taps lielformāta fotogrāfiju ceļojošā izstāde, ko plānots atklāt uz valsts svētkiem novembrī.

Ik gadu muzejā piedalās pasākumā "Muzeju nakts", šogad Raiņa māja Berķenelē šo pasākumu veltīja medum un bitēm. Muzeju nakts pasākuma laikā ikviens apmeklētājs tika aicināts iesaistīties mākslinieciskā koprades aktivitātē – bišu stropu apgleznošanā. Raiņa mājā Berķenelē šogad atgriezušies dažādi seni bišu stropi. Lai atjaunotu Raiņa mājas Berķenelē ainavu, kāda tā redzama Vitālija Kalvāna gleznā "Berķenele", tie tika restaurēti, apgleznoti un tagad rotā Pliekšānu ģimenes dārza ainavu.

Raiņa mājā Berķenelē pavasarī viesojās biedrība "Divruna" ar Daugavpils Universitātes docētājiem un studentiem, lai veiktu mutvārdu vēstures ekspedīciju.



bitēm. Muzeju nakts pasākuma laikā ikviens apmeklētājs tika aicināts iesaistīties mākslinieciskā koprades aktivitātē – bišu stropu apgleznošanā. Raiņa mājā Berķenelē šogad atgriezušies dažādi seni bišu stropi. Lai atjaunotu Raiņa mājas Berķenelē ainavu, kāda tā redzama Vitālija Kalvāna gleznā "Berķenele", tie tika restaurēti, apgleznoti un tagad rotā Pliekšānu ģimenes dārza ainavu.

Raiņa mājā Berķenelē pavasarī viesojās biedrība "Divruna" ar Daugavpils Universitātes docētājiem un studentiem, lai veiktu mutvārdu vēstures ekspedīciju.

Tās laikā notika mutvārdu vēstures dokumentēšana un sistematizēšana, un rezultātā taps gan plašs pētniecības materiāls zinātniekiem un studentiem, gan iedvesmas avots žurnālistiem un rakstniekiem.

Viens no iespaidīgākajiem pasākumiem šogad Berķenelē bija animācijas filmu veidošanas meistardarbnīcas Sēlijas jauniešiem, ko vadīja profesionāli pedagogi un animatori. Nedēļas laikā dalībnieki apguva animācijas filmu veidošanas pamatus, iepazinās ar Sēlijas vēsturisko zemju teritoriju, apzināja teikas, objektus, personības, kā



rezultātā tapa animācijas filma ar vadmotīvu "Vai es piedzimu Sēlijā?".

Augustā Raiņa mājā Berķenelē norisinājās divas starptautiskās diennakts vasaras skolas par veselīgu dzīvesveidu, kurās piedalījās jaunieši no Augšdaugavas novada, Daugavpils pilsētas un Lietuvas.

Arī šogad Raiņa māja Berķenelē iesaistījās Eiropas kultūras mantojuma dienu un Mājas kafējnīcas dienu pasākumos, piedāvājot apmeklētājiem

nobaudīt Augšzemes ēdienus Pliekšānu mājā, ko gatavoja saimniece Jolanta Bāra.

Apmeklētāji varēja piedalīties mežģiņu tamborēšanas un auduma lellīšu izgatavošanas darbnīcās.

Tradicionālās Dzejas dienas šoruden Raiņa mājā aizritēja gan dzejas, gan mūzikas pavadijuma, notika zaļumballe un ābolu plātsmaīžu kulinārās meistarklases.

Savukārt septembra izskaņā muzejā aizvadīts tradicionālais skatuves runas konkurss "Zelta sietiņš".

Arī nākamā sezona solās būt bagāta dažādiem pasākumiem, bet pagaidām apmeklētāji var baudīt skaisto rudens ainavu Pliekšānu mājās Berķenelē.

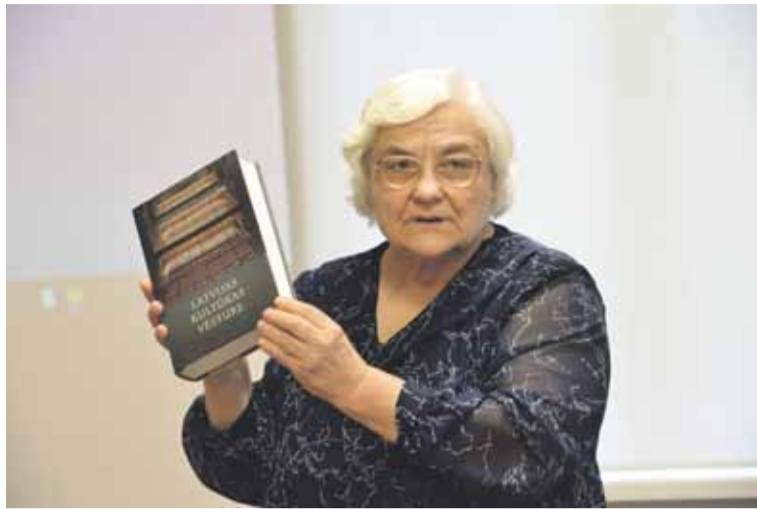
*Teksts, foto: Inese Minova*



## KULTŪRA

### VABOLĒ IESKATĪJĀS GRĀMATNIECĪBAS VĒSTURĒ

18. oktobrī Vaboles pagasta bibliotēkā un Skrindu dzimtas muzejā notika pasākumi Latvijas Nacionālās bibliotēkas notikumu cikla "Latviešu grāmatai 500" ietvaros. Bibliotēkā ar Vaboles sākumskolas skolēniem tikās pirmās latgaliešu komiksu grāmatas bērniem "Sunāns breiveibā" autore, Latgaliešu literatūras portāla "Lakuga" redaktore, vēsturniece Laura Melne. Mazajiem lasītājiem bija iespēja iztaujāt rakstnieci, un visvairāk bērnu interesēja, kādi mājdzīvnieki mājās ir pašai Laurai Melnei. Rakstniece pastāstīja, ka viņai vismīļākie ir tieši suņi, kopš bērnības viņai ir bijuši vairāki takšu šķirnes sunīši, arī tagad mājās dzīvo taksis, kas kļuva par komiksa galveno varoni vārdā Sunāns. Vēl viņas saimniecībā tiek audzētas aitas. Laura Melne pastāstīja, ka grāmata tapusi ciešā sadarbībā ar ilustratoru Viviannu Maria Stanislavsku. Komiksa bērniem latgaliski "Sunāns breiveibā" galvenais varonis ir suns vārdā Sunāns, kurš saimnieku dzīvesvietas maiņas dēļ ir spiests mainīt



sev ierasto pilsētas vidi uz Latgales laukiem. Tur viņam būs jāmācās sadzīvot gan ar dabūto brīvību, gan saimniecības sargu līdz šim – kaķi. Grāmata dos iespēju bērniem iepazīties gan ar mūsdienu pilsētas un lauku dzīvi, gan arī mudinās būt drosmīgiem un draudzīgiem savā starpā.

Pašlaik bibliotēka var aplūkot bērnu zīmējumu izstādi "Muns sunāns", kurai bērni sagatavojuši zīmējumus ar saviem mīļdzīvniekiem.

Muzejā nupat atjaunotajās telpās Vaboles vidusskolas jauniešiem par grāmatu lasīšanas tradīcijām Latgalē pastāstīja literatūrzinātnieks

un rakstnieks Valentīns Lukaševičs. "Grāmatas nedeg un ir pašprietiekamas. Kad runāju ar ugunsdzēsējiem, viņi stāsta, ka visa māja izdeg, bet grāmatas praktiski nedeg, ir tikai apdegušas. Ja iemetīsim ceplī grāmatu, tā nekad nesadegs, tikai apkārt apdegs. Grāmata ir pašprietiekama. Visam, kas mums ir telefonos un datoros, ja pazudīs elektrība, mēs vairs klāt netiksim, ja vien mums nebūs kāda saules baterijas vai ūdens dzirnavas, kam pieslēgt savu telefonu un lasīt," jauniešiem teica Valentīns Lukaševičs. Viņš ielūkojās lasītprasmes vēsturē, pastāstīja par pirmajām izdotajām grāmatām un atzīst,



ka latgaliešiem grāmatu bijis daudz. Kopš 1753. gada ir bijuši 400 autori, kas rakstījuši latgaliski, taču visos laikos ir bijuši cilvēki, kas neprata lasīt. Viņš ļāva ieskatīties arī savas ģimenes vēsturē, pastāstot par savu vecmāmiņu, kura lasīt iemācījusi jau brieduma gados un viņas vienīgā lasāmviela bijusi pātaru grāmata, kuru viņa vienmēr lasījusi balsī.

Latviešu valodniece, kultūrvēsturniece, pedagoģe un publiciste Lidija Leikuma pastāstīja par latgaliešu rakstības attīstību un dāvāja muzejam jaunāko Jumavas apgāda izdevumu "Latvijas kultūras vēsture", kurā veltīta

uzmanība arī brāļu Skrindu ieguldījumam. "Esam dabūjuši gatavu, ka pie latviešu literārās valodas pilnvērtīgi gājusi klāt latgaliešu rakstu valoda, pārskats par latgaliešu rakstu avotiem, autoriem un tekstu paraugiem," teica valodniece un pateicās Skrindu muzejam par uzticēšanos un sadarbību.

Pasākumā muzicēja Augšdaugavas novada kultūras centra "Vārpa" folkloras kopa Dyrbuni un soliste un dziesmu autore Brigita Madelāne, kura pasākumam bija sarūpējusi arī ļoti gardas pašas ceptās plātismaizes.

Teksts, foto: Inese Minova

### 8. REIZI MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLAS SATIEKAS KONKURSĀ "SKANI, TĒVU ZEME!" ILŪKSTĒ

17. oktobrī Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolā norisinājās II Starptautiskais VIII Sēlijas, Latgales un Aukštaitijas vēsturisko zemju mazpilsētu un lauku mūzikas un mākslas skolu vokālās un vizuālās mākslas konkurss "Skani, tēvu zeme!".

Šogad konkursā piedalījās 155 mūzikas un mākslas skolu audzēkņi no Latvijas un Lietuvas, pārstāvējot Sēlijas, Latgales un Aukštaitijas vēsturiskās zemes. Mākslas sadaļā piedalījās 128 dalībnieki, savukārt mūzikas – 27 jaunie dziedātāji.

Konkursa mērķis ir sekmēt mūzikas un mākslas skolu audzēkņu mākslinieciskās un radošās izpausmes, pilnveidot pedagoģu kompetences, rosināt interesi par sava kultūrvēsturiskā novada folkloras un etnogrāfiskajām vērtībām, kā arī veicināt sadarbību Sēlijas, Latgales un Lietuvas vēsturisko zemju mūzikas un mākslas skolām.

Audzēkņu sniegumu mūzikas daļā vērtēja trīs augsta līmeņa vokālie pedagogi – Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas asociētā profesore, Vokālās katedras vadītāja Aira Rūrāne, pedagoģe, kordiriģente Ieva Lazdāne un Staņislava Broka Daugavpils mūzikas vidusskolas dziedāšanas un diriģēšanas pedagoģe Eugenija Dakša. Jaunajiem dziedātājiem bija jāizpilda savam kultūrvēsturiskajam novadam raksturīga tautasdziesma



un oriģināldziesma vai tautasdziesmas apdare patriotiskā tematikā.

Konkursa mūzikas sadaļā Augšdaugavas novada pārstāvēja 8 Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi, gūstot labus rezultātus:

- I vecuma grupā 1. vietu ieguva Luīze Šķirmante, 2. vietu – Elīza Zariniece, pedagoģis Daina Paukste.
- II vecuma grupā 1. vietu ieguva Linda Viktorija Fjodorova, 2. vietu – Tabita Čamāne un Kristiāns Martinsons, bet 3. – Adelīna Žagariņa un Elizabete Urbāne, pedagoģi Inga Ašķeļņeca, Daina Paukste un Daiga Martinsone.
- III vecuma grupā 2. vietu ieguva Magdalēna Čamāne, pedagoģis Inga Ašķeļņeca.

Pēc konkursa norises dalībnieki un pedagoģi piedalījās Airas Rūrānes meistarklasē, kur profesore iepazīstināja ar dažādiem vingrinājumiem un

tehnikām, lai dziedātāji labāk spētu kontrolēt savu elpu, balss skanējumu, kā arī norādīja uz biežāk sastopamajām kļūdām dziedātāju ikdienā. Profesore uzteica visus konkursa dalībniekus kā veiksmīgus jaunos dziedātājus, kuriem ir liels potenciāls sasniegt labus rezultātus dziedātāja karjerā.

Mākslas sadaļas tēma šogad bija "Upes, ezeri, to dzīles", savos darbos jauniešiem bija jāizceļ mūsu reģiona īpatnība – esam bagāti ar upēm un ezeriem. Konkursa dalībnieki varēja izvēlēties savus darbus veikt grafikas tehnikā vai veidot gleznojumus ar ūdenī šķīstošām krāsām vai krāsainajiem zīmumiem.

Mākslas darbus vērtēja Mākslu izglītības kompetences centra "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola Saules skola" pedagoģes Baiba Priedīte, Dace Pudāne un Dace Abricka.

Mākslas sadaļā

Augšdaugavas novada mūzikas un mākslas skolu audzēkņi ir arī laureātu vidū:

- I vecuma grupā 1. vietu ieguva Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi Ieva Blūmentāle un Konstantīns Gavriļenko, 2. vietu ieguva Pēteris Račkauskis, 3. vietu – Anna Bērza-Bērziņa, pedagoģis Vita Kāpostiņa-Tučē, savukārt atzinību saņēma Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkne Aļesja Koteloviča, pedagoģis Vita Kāpostiņa-Tučē un Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas audzēknes Angelīna Formanicka un Amanda Palkeviča, pedagoģi Iļona Linarte-Ruža un Ēriks Valpēters.
- II vecuma grupā 1. vietu

ieguva Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkne Anastāsija Sidoreviča, 2. vietu – Konstantīns Karpušenko, pedagoģis Vita Kāpostiņa-Tučē, 3. vietu ieguva Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas audzēkne Emīlija Valpētere, pedagoģis Ēriks Valpēters, un atzinību saņēma Elīza Tucika, pedagoģis Iļona Linarte-Ruža.

- III vecuma grupā atzinību saņēma Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas audzēkne Anna Rimicāne, pedagoģis Ēriks Valpēters.

Noslēgumā jaunie mākslinieki piedalījās meistarklasē, kur ļaujoties radošām iedvesmām, apgleznoja baltus T-krekļus, atstājot sev taustāmu piemiņu par šī gada mūzikas un mākslas konkursu "Skani, tēvu zeme!".

Paldies visiem pedagoģiem un vecākiem, kuri sagatavoja jaunos māksliniekus un dziedātājus konkursam!

II Starptautiskais VIII Sēlijas, Latgales un Aukštaitijas vēsturisko zemju mazpilsētu un lauku mūzikas un mākslas skolu vokālās un vizuālās mākslas konkurss "Skani, tēvu zeme!" varēja notikt, pateicoties Latvijas kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" projektu konkursa "Sēlijas kultūras programma" un Augšdaugavas novada pašvaldības finansējumam.

Teksts, foto: Māra Multiņa





## VEIKTA SLUTIŠĶU SĀDŽAS DAĻAS "SLUTIŠĶI I" – VIENAS SĒTAS ARHITEKTONISKI MĀKSLINIECISKĀ INVENTARIZĀCIJA

Augšdaugavas novada Naujenes pagasta Slutišķos atrodas valsts aizsargājams valsts nozīmes arhitektūras piemineklis "Slutišķu sādža" (valsts aizsardz. Nr. 8984).

Pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda finansiālajam atbalstam, 2024. gadā tika veikta Augšdaugavas novada, Slutišķu sādžas daļas – "Slutišķi I" dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija (AMI). Pēc biedrības "Atgriešanās pie dabas pirmsākumiem" pasūtījuma izpēti veica SIA "Konvents" vadītājs, sertificēts arhitekts, arhitektūras restaurācijas vecmeistars Pēteris Blūms. Izpēte veikta, lai nodrošinātu nepieciešamo priekšizpētes materiālu ēku saglabāšanas, atjaunošanas un pārbūves projekta izstrādei. Izpētes laikā tika noteikta ēku kultūrvēsturiskā, arhitektoniskā un mākslinieciskā vērtība, kā arī realizēts plašs izziņas process par pētāmajiem objektiem,



informāciju iegūstot gan no arhīvu krātuvēm, publikācijām, kā arī komunicējot ar Romalda Urbāna ģimenes locekļiem. Nenovērtējams informācijas avots bija Dr. habil. geogr., prof. Aijas Mellumas pētījums par Slutišķu ciemu. Konkrētu ziņu par ēku celšanas laiku nav, taču hipotētiski var pieņemt, ka dzīvojamā ēka tika celta 19. gs. beigās – 20. gs. 1. ceturksnī. Atzīmējams, ka sētas senākā apbūve tika novietota tieši pie galvenā ceļa, perpendikulāri ciema ceļam. Dzīvojamo ēku veido divas daļas – apkurināma dzīvojamā telpa, kurai vēlāk piebūvēta jaunāka guļbūves daļa, domājams, celta kā galdnieka darbnīca mājas saimniekam. Mūsdienās dzīvojamai ēkai jau

ir divas virtuves (ziemas un vasaras). Savukārt, guļbūves kūts uz augstiem laukakmeņu virspamatiem ar durvīm pret iekšpagalmu ir piebloķēta piebūve, domājams, labības šķūnis (varbūt vāgūzis), un piebūvēts kā koka karkasa konstrukcijas daļa ar dēļu apšuvumu un arī ar ieeju no iekšpagalma puses.

AMI laikā noteikts ēku gan funkcionālais, gan kultūrvēsturiskais, gan konstruktīvais tips, analizēts un raksturots ēku un telpu plānojums, fasāžu, to apdares un ailu aizpildījuma veids, izmaiņu evolūcija un kultūrvēsturiskā vērtība. Tāpat raksturots ēku fiziskās saglabātības līmenis un izvērtēts to autentiskuma un kultūrvēsturiskais potenciāls,

kā arī apkārt esošās jaunāku lauku apbūves ietekme uz vēsturisko apbūvi. Tāpat sniegtas rekomendācijas turpmākai vēsturiskās apbūves saglabāšanai.

Kā īpaši atzīmēja arhitekts P. Blūms, tad pētītajai zemnieku sētai "Slutišķi I" bijusi nozīme ciema apbūves un kultūrvēsturiskās attīstības kontekstā. Sēta ir Urbānu dzimtas īpašumā vismaz kopš 20. gs. sākuma, kad tā 1909. gadā reģistrēta ciema zemes ierīcības plānā. Urbānu dzimta kā vietējie iedzīvotāji un zemes īpašnieki Slutišķos minēti jau 1876. gadā, tātad šobrīd dzimtai jau ir vismaz 150 gadus sena vēsture.

Šobrīd, pēc veiktās izpētes, abu pētīto vēsturisko ēku kopējais saglabātības stāvoklis ir vidēji apmierinošs, apdraudoši defekti vizuāli nav konstatēti, taču bez padziļinātākas konstrukciju tehniskās apsekošanas cilvēka acij var būt slēptas latentas trapes un koksngrauzu darbības sekas. Ēkas ir no koka, tāpēc būtiskākie bojājumi saistāmi ar pamatu un guļbūves apakšējo daļu bojājumiem un deformācijām gan nokrišņu, gan izmantoto materiālu (ruberoīds, betons pie pamatiem), gan arī tuvu pamatiem esošo puķu dobru kopšanas, kas viss kopā ir

tieši trapes risku pastiprinošie faktori. Detalizētāka un padziļinātāka tehniskā apsekošana nepieciešama arī ēku jumta konstrukcijām.

Kā secina arhitekts P. Blūms, tad "Slutišķi I" sētā esošā dzīvojamā māja un saimniecības ēka, abas "„veido vienotu, autentisku ciema apbūves vienību, kas, laikam ejot, gan evolucionē, gan fiziski un morāli "noveco", kaut kas pakāpeniski transformējas, tādējādi ieviešot izmaiņas gan apdarē, gan jumta segumos (sākotnēji ēkām bijis skaidu jumts), gan ēku izmantošanas raksturā, kas neizbēgami ievieš izmaiņas arī kultūrvīdē. Abām ēkām ir saglabāts optimāls autentiskuma līmenis, bet 20. gs. beigās, 21. gs. sākumā būvētajām ēkām, kas atrodas sētas teritorijā un arī ir būvētas koka konstrukcijās, arhitekts P. Blūms rosina šīs jaunās ēkas vizuāli, ar "zaļās arhitektūras" (ceriņiem, pīlādžiem, kadiķiem) līdzekļiem harmoniski nodalīt.

Darbs pie "Slutišķi I" sētas padziļinātākas konstrukciju izpētes jāturpina. Jāveic vēsturisko būvju tehniskā apsekošana.

*Informācija sagatavota pēc P. Blūma izpētes materiāliem*

## IEPAZĪT "DVIETES NESAPRASTO ĢĒNIJU" PAULU SUKATNIEKU

28. septembrī Ilūkstes Kultūras un mākslas centrā notika vēsturnieces Aijas Piļkas grāmatas "Dvietes nesaprastais ģēnijs" atklāšanas svētki.

Aija Piļka stāsta, ka grāmata tapusi pusotra gada laikā, apkopojot materiālus arhīvos, dažādos laikrakstos, intervēti P. Sukatnieka laikabiedri, kā arī pētītas selekcionāra dienasgrāmatas un citi rakstu darbi. Teju 500 grāmatas lapaspusēs var uzzināt ne tikai par Paula Sukatnieka dzīvesgājumu, bet var iepazīt arī Dvieti senatnē, pagasta dabas unikalitāti. Tāpat vēsturniece



grāmatā ir aprakstījusi arī P. Sukatnieka darba gaitas, kā viņš ir nonācis līdz dārzkopībai, kas ir viņa aizraušanās, iemīļotākie augi, kā arī autore iepazīstina ar selekcionāra dienasgrāmatu lapaspusēm,

jaujot sajost Nesaprastā ģēnija personību un lielo aizrautību ar dabu. Paula Sukatnieka dzīvē īpaša vieta ir arī dzejai, tāpēc viņa dzejas rindas caurvij visu grāmatu.

Grāmatas atklāšanas

svētkos Aijai Piļkai par ieguldīto darbu grāmatas tapšanā pateicās Augšdaugavas novada pašvaldības Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne, bijušā Ilūkstes novada priekšsēdētājs Stefans Rāzna, Bebrenes apvienības pārvaldes Nekustamo īpašumu pārvaldniece Iveta Plone, Ilūkstes Kultūras un mākslas centra vadītāja Indra Madarniece, AAP "Dārzkopības institūts" pārstāvis, kā arī Latvijas Vīnkopju un vīndaru biedrības priekšsēdētājs Ričards Ivanovs. Pasākumu apmeklēja arī Paula Sukatnieka pēcteči, izsakot pateicību un atzinību par P. Sukatnieka dzīves darba apkopošanu un iemūžināšanu. Saksofonists Andis Ķīsis ieskandināja kultūras

nama lielo zāli ar latvieša sirdij mīļām melodijām.

Aijas Piļkas grāmata "Dvietes nesaprastais ģēnijs" ir jau trešā vēsturnieces grāmata, kas stāsta par Augšdaugavas novada vietu vēsturi.

Grāmata "Dvietes nesaprastais ģēnijs" tapusi, pateicoties Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas, Augšdaugavas novada pašvaldības, Jēkabpils novada pašvaldības, Lauku atbalsta dienesta, AAP "Dārzkopības institūts", biedrības "Latvijas kultūrvēsturiskais mantojums" atbalstam.

Teksts, foto: Māra Multiņa

## LĪKSNĀ DIŽOJĀS AR VARENO ĶIRBJU RAŽU

Septembra nogalē Līksnā, bagāžnieku tirdziņa ietvaros, notika ķirbju svēšanas sacensības, kur tika vērtēti gan smagākie, gan dižākie, gan skaistākie ķirbji. Pateicoties vietējo iedzīvotāju atsaucībai, pasākums izvērtās gana jautrs un sirsnīgs.

Kopumā vērtēšanā piedalījās 15 ķirbji, kā arī iedzīvotāji labprāt atveda dekoratīvos ķirbjus un pat milzu burkānu. Ķirbjus sarūpēja ne tikai līksnieši, bet veda arī no Bebrenes un Demenes.



Nomināciju "Smagākais ķirbis" ieguva Guntas Mežules atvestais ķirbis, kas svēra

66,38 kg. Gunta atzīst, ka izaudzēt tādu milzeni sanācis gluži nejauši. "Pāri palika

pārstrādājušos kūtsmēslu zeme, tajā iestādījām divu ķirbju stādīņus Big Max. Tā mums izauga Lielais Maksis un daudz brāļu un māsu. Tiesa, mēs par ķirbju eksistenci uzzinājām tikai tad, kad sāka noplakt lapas," jautri teic ķirbja īpašniece.

Otra smagākā ķirbja svars bija 46,58 kg, kura audzētāja Signe Žuka ieguva nomināciju «Dižākais ķirbis». Tirdziņā klātesošajiem bija iespēja balsot par savu simpātiju ķirbi vairākās nominācijās: «Spilgtākais ķirbis» ar svaru 45,36 kg pieder Adriānam Šaršūnam, «Simpātiskākais

ķirbis» ar svaru 45,42 kg ir izaudzis Ivetas Žilvinskas dārzā. Balvu nominācijā «Izmēram nav nozīmes» ieguva Arvīds Ratnieks, kura izaudzētais ķirbis sver 0,48 kg. Lūcija Brikše ieguva pateicības balvu par aktīvu iesaisti un izaudzēto milzu burkānu.

Pasākumu rīkoja biedrība "Mūsu Līksnai".

Visi ķirbji tika ziedoti vietējai mednieku biedrībai meža zvēru piebarošanai.

*Teksts: Ieva Kudiņa*

*Foto: Gunta Mežule, Biruta Ozoliņa*



## IZGLĪTĪBA

### SKOLOTĀJUS SPĀRNO MĪLESTĪBA

Ar moto "Mīlestībai ir iedvesmas spārni" 3. oktobrī aizvadīts Skolotāju dienai veltīts pasākums, godinot Augšdaugavas novada pedagogus un pateicoties par viņu ikdienas darbu.

Sveicot skolotājus viņu profesionālajos svētkos, Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Aivars Rasčevskis uzsvēra, ka pedagogi savu sūtību ir veltījuši dižajai misijai – būt skolotājam. "Jums vienīgajiem ir privilēģija atdot savu bagātību citiem un šī bagātība ir zināšanas. Un šīs zināšanas nevar ne pazaudēt, ne atņemt. Tā ir vislielākā bagātība. Paldies, ka esat, ka atdodat sevi, lai audzinātu, skolotu, iedvesmotu un rādītu piemēru mūsu bērniem, tātad – mūsu nākotnei."

Apsveikuma vārdus skolotājiem veltīja Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe, pateicoties skolotājiem par viņu ikdienas darbu. "Man patīst priekš, ka Augšdaugavas novadā ir izcili skolotāji, kuriem mēs visi kopā varam pateikt paldies. Gribu jums novēlēt izturību, izturību un vēlreiz izturību." Izpilddirektors uzsvēra, ka pašvaldība cenšas saglabāt katru skolu vistuvāk bērna dzīvesvietai. "Lai arī mums ir pirmsskolas izglītības iestādes ar astoņiem bērniem Subatē un Medumos, tomēr tām tur ir jābūt, jo tur ir izcili skolotāji, ir bērni un tur ir izglītība."

Arī šogad tika pasniegtas balvas "Gada pedagogs" vairākās nominācijās:

Nominācijā "Spožais starts" – Špoģu vidusskolas mūzikas skolotāja Valērija Pogodina;



Nominācijā "Iespēju spārni" – Medumu Iespēju pamatskolas speciālās izglītības skolotāja Irina Lisjonoka;

Nominācijā "Ideju ģenerators" – Naujenes pirmsskolas izglītības iestādes "Rūķītis" pirmsskolas skolotāja Jeļena Vahruševa;



Nominācijā "Iedvesma izaugsmei" – Zemgales vidusskolas bioloģijas skolotāja Jadviga Bobkova;



Nominācijā "Drošais plecs" – Augšdaugavas novada Sporta skolas brīvās cīņas sporta treneris Andrejs Andrijanovs;

Nominācijā "Sirds devums" – Sventes vidusskolas direktors Aleksandrs Sibircevs.



Balstoties uz skolēnu un vecāku vērtējumu, šogad tika pasniegta balva "Lieliskākais pedagogs", ko saņēma 18 pedagogi:

Bebrenes vispārīgizglītojošās un profesionālās vidusskolas skolotāja Ilga Mališeva;

Biķernieku pamatskolas skolotāja Tatjana Makoviča; Ilūkstes Raiņa vidusskolas skolotāja Vita Anspoka; Ilūkstes pirmsskolas izglītības iestādes "Zvaniņš" skolotāja Inese Sarbaja;

Kalupes pamatskolas skolotāja Renāte Vēlika; Laucesas pamatskolas skolotāja Maruta Kuzmina; Lāču pamatskolas skolotāja Valentīna Nikolajeva; Medumu Iespēju pamatskolas skolotāja Lilija Romanova;

Naujenes pamatskolas skolotāja Alita Kokina; Naujenes pirmsskolas izglītības iestādes "Rūķītis" skolotāja Oksana Tjušina;

Nīcgales pirmsskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" skolotāja Sarmīte Mole;

Randenē pamatskolas skolotāja Larisa Sauleviča; Saliēnas vidusskolas skolotāja Gaļina Mizere; Sventes vidusskolas skolotāja Svetlana Drugoveiko; Špoģu vidusskolas skolotājs Jānis Suveizda; Vaboles pamatskolas skolotāja Ināra Lazdāne; Zemgales vidusskolas skolotāja Nadežda Smertjeva; Augšdaugavas novada Sporta skolas skolotāja Sņežana Bondare.

Turpinot vairāku gadu tradīciju, Augšdaugavas novada pašvaldība piešķir pedagogiem darba kvalitātes materiālās stimulēšanas balvu, to šogad saņēma 50 novada skolotāji.

Pasākumā tika sumināti arī nopelniem bagāti skolotāji, kas nu ir devušies pelnītā atpūtā:

Augšdaugavas novada Zemgales vidusskolas skolotāja Alla Starovoitova, Ilūkstes Raiņa vidusskolas skolotāja Ingrida Silapētere, Laucesas pamatskolas skolotāja Jeļena Gaidele, Lāču pamatskolas skolotāja Zinaīda Šumska, Medumu Iespēju pamatskolas skolotāja Olga Klimanoviča, Sventes vidusskolas skolotāja Alla Petrovska, Špoģu vidusskolas skolotāja Valentīna Ivanova un Ilūkstes MMS skolotāja Zita Šamo.

Skolotāja Valentīna Ivanova saņēma arī Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības Pateicības rakstu par ieguldījumu skolēnu izglītošanā.



Valentīna Ivanova pedagoga darbam veltījusi 42 gadus. Pirmās darba gaitas uzsākusi Naurēnu vidusskolā, vēlāk 14 gadus veltījusi pedagoga darbam Višķu tehnikumā un līdz pensijai nostrādāja Špoģu vidusskolā. Viņa atzīst, ka vislielāko gandarījumu skolotāja darbā gūst, ja redz bērnu acīs interesi, ja spēj viņus aizraut, bērni gūst panākumus un pārvar savas bailes. "Man patīk Zentas Mauriņas teiciens "Uzdriktstēties ir skaisti". Saviem skolēniem vienmēr to esmu atgādinājusi. Varbūt tu dzīvē kaut ko nerasnēsi, bet tu esi uzdrīkstējies, kaut



ko darījis. Protams, ne no pirmās reizes, bet tev sanāks noteikti." Lai arī darba cēliens skolā ir noslēdzies, skolotāja nevēlas likt punktu, bet gan daudzpunkti, kas viņai kā latviešu valodas skolotājai nozīmē, ka ceļš vēl turpinās. Viņa gandarīti noraugās, ka novadā nāk strādāt jauni pedagogi un vēl viņiem strādāt no sirds un ar mīlestību, negaidot no kāda paldies.

Augšdaugavas novada Izglītības pārvaldes vadītāja Janīta Zarakovska atzina, ka jaunais mācību gads iesācies ar pozitīvām emocijām. Tieši pirms Skolotāju dienas tika sadalīta mērķdotācija pedagogu algām.

"Protams, kā katru gadu, šogad arī ļoti daudz jauninājumu, un lielākais jauninājums ir jauna vērtēšanas sistēma. Mēs mēģinām to apgūt, mācāmies, izglītojamies, cenšamies, ceram, ka mums izdosies."

Izglītības pārvaldes vadītāja teic, ka ikviens novada skolotājs ir pelnījis milzīgu paldies, jo katrs dara savu darbu pēc labākās sirdsapziņas. "Jāsaka milzīgs paldies mūsu pedagogiem, ka viņi paliek mūsu novadā, ka brauc uz mūsu novada skolām, ceļ skolēnu zināšanu kvalitāti, iegulda visu savu darbu, gan gatavojot olimpiādēm, gan pētnieciskajiem darbiem, gan zinātniskajiem darbiem, gan dažnedažādiem konkursiem. Arī šodien apbalvoto vidū bija daudz mūzikas un deju skolotāju, tie ir tie, kuri gatavos mūsu skolēnus dziesmu un deju svētkiem nākošasar."

Janīta Zarakovska vēl novada skolotājiem saglabāt cerību, ticību un mīlestību, un lai savos skolēnos spēj saskatīt sava darba augļus. "Gribas novēlēt novada pedagogiem izturību, pacietību, lai būtu mazāk jāraksta papīri. Lai mums visiem kopā izdodas sasniegt iecerētos mērķus!"

Pasākumu vadīja pedagogs un režisors Māris Susejs. Ar savu muzikālo sniegumu priecēja Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas popgrupas "Mix" dalībniece Evelīna Rusecka. Skolotājus viņu svētkos sveica un koncertu sniedza grupa "Tranzīts".

Teksts, foto: Inese Minova



## SKOLOTĀJAM IR JĀMĪL BĒRNI UN SAVS DARBS

“Iedvesma izaugsmei” – balvu šajā nominācijā šogad Augšdaugavas novadā ieguvusi Zemgales vidusskolas bioloģijas skolotāja Jadviga Bobkova, kura jau 37 gadus iedvesmo skolēnus mācīties vienu no sarežģītākajām zinātnes jomām. Sirsnīgs smaidis ir skolotājas galvenais darba instruments, kas ļauj veiksmīgi aizsākt katru jaunu darba dienu un atrast pieeju ikvienam audzēknim.

### Visa dzīve vienā skolā

Zemgales vidusskolā aizritējis viss skolotājas darba mūžs, kopš viņa ieguva skolotājas izglītību Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā. Šo skolu arī pati savulaik absolvējusi. Skolas gados Jadviga sapņojusi kļūt par ārsti, taču nebija neviena, kas viņu pamudinātu doties studēt uz Rīgu, tāpēc nolēmusi palikt tepat. Tomēr interese par medicīnu ir saglabājusies. Jadviga Bobkova cenšas uzturēt veselīgu dzīvesveidu, seko savai veselībai, vingro un katru dienu sāk ar aukstu dušu mundrumam. Skolotāja atzīst, ka pašai jaunībā ļoti patīcis mācīties bioloģiju, turklāt paveicies ar ļoti labiem pedagogiem Tamāru Krivinoku un Viktoriju Ivanovsku, kas radīja pārliecību par to, kādai jābūt īstai skolotājai.

“Esmu lauku meitene, man vienmēr ir patīkusi daba. Kad es mācījos skolā, skolotāja profesija bija ļoti prestiža un godājama. Vecāki cienīja pedagogus un vienmēr lika par piemēru, uzskatīja, ka skolotājam vienmēr ir taisnība. Otrkārt, skolotāja vienmēr bija skaista, kopta, labi gērbusies, arī man vienmēr gribējās tā izskatīties,” Jadviga teic, ka viss kopumā lika aizdomāties par šīs profesijas izvēli.

Skolotājai katru dienu jābūt labā formā, lai uzturētu skolotājas tēlu un arī lai bērni neiedotu kādu iesauku. Jadviga vienmēr centusies uzzināt, kā tad jaunieši viņu sauc savstarpējā komunikācijā, un bija patīkami pārsteigta, ka viņi skolotāju sauc vārdā – Jadviga. “Nevar teikt, ka man ir mīksts raksturs, esmu dažāda, varu būt stingra un pat uzsist ar dūri uz galda, taču parasti viegli pakļauvēju uz galda un bērni saprot, ka ir jānorimst un



jāstrādā. Tomēr bērni ir viltīgi, zina, kā no manis ātri izviliņāt smaidu.”

### Nepārtraukts pašizglītības process

Jadviga nekad nav nožēlojusi savu profesijas izvēli, taču pēdējā laikā kļūst arvien grūtāk strādāt, jo nāk neskaitāmas komisijas, kas pārbauda stundu norises gaitu. Tas liekot domāt, ka skolotājiem neuzticās. “Man patīk mans darbs. Ja nepatīktu, būtu jau kaut ko citu pārmācījusies.”

Skolotājs ne tikai māca bērnus, bet arī visu dzīvi mācās pats – apmeklē neskaitāmus kursus, gūst pieredzi ikdienas darbā, cenšoties veidot skolēniem daudzveidīgas mācību stundas, meklē interesantus materiālus un uzdevumus, smejas pieredzi pie kolēģiem.

“Daudzi kļūdaini domā, ka vienreiz sagatavojies stundai un ar to var iztikt gadu no gada. Nē, katru gadu viss jāmaina, jo bērni dažādi. Bioloģija ir sarežģīts priekšmets, turklāt mūsu skolā bioloģiju apgūst padziļināti, katru gadu 12. klase kārtā centralizēto eksāmenu bioloģijā.” Skolotāja pārliecināta, ka bioloģijas zināšanas jauniešiem paver tālākas iespējas dzīvē, piemēram, var studēt medicīnu, veterināriju, galvenais, lai tikai ir vēlšanās mācīties.

Šajos darba gados ir notikušas dažādas izglītības reformas, ieviestas daudzas izmaiņas. “Kad atnācu strādāt uz skolu, tolaik iznāca žurnāls “Bioloģija skolā”, kur bija izstrādātas bioloģijas stundas, visi skolotāji strādāja pēc vienādām metodēm – visiem vienas tabulas, uzdevumi u.t.t. Pamazām skolotāja darbs kļuva brīvāks, pasniegšanas metodes

es izvēlos pati, vienīgi jāpieturas pie izglītības standartiem un programmām. Tagad ieviests sasniedzamais rezultāts un stundas beigās jāveic pašvērtējums, jāpārbauda, kā skolēns apguvis vielu. Tas nozīmē, ka skolotājam pēc stundām vēl vairāk laika jāveltī analīzei – kam ir vai nav izdevies. Tālāk jau domā, ko jaunu ieviest, lai vismaz 80% bērnu būtu rezultāts. Tas, ka varu izvēlēties metodiku, man patīk, varu parādīt prezentāciju, uztaisīt projektu, izmantot stundā spēles, taisīt radošo darbu. Skolotājs var vadīt stundu tā, lai bērniem būtu interesanti,” saka skolotāja. Lai arī izglītības reformas notiek bieži, tomēr dažkārt no tām arī esot labums. Turklāt mūsdienās ir plašas iespējas izmantot modernās tehnoloģijas, bērni stundās izmanto datorus, modernus mikroskopus.

Jadviga Bobkova atzīst, ka arī paši bērni ir ļoti mainījušies, jo īpaši informācijas tehnoloģiju izmantošanas jomā. “Var teikt, ka dažkārt viņi pārspēj pat skolotājus. Dažreiz es tēloju, ka zinu, bet pie sevis nodomāju – nu, pastāsti, kā tu to dari,” smejas skolotāja. “Protams, attieksme pret mācībām arī mainījusies. Tagad katrs priekšmets ir jāmācās. Kad es mācījos, dažu priekšmetu stundās varēja atslābt, bet tagad pat mūzikā ir stingras prasības un nopietni jautājumi, tas viss ir jāmācās.” Skolotāja arī domā, ka bērniem, kas nāk no Dmenes pagasta krieviskās vides, esot grūti pāriet uz mācībām valsts valodā, jo ne visu var saprast, tas radot nogurumu un novērš uzmanību no mācībām. “Bērni mājās sarunājas krievu valodā, skatās TV pārraides krievu valodā, internetā informāciju

skatās krievu vai angļu valodā. Protams, mēs darām visu iespējamo, bet pagaidām pāreja uz mācībām valsts valodā bērniem padodas gausi.”

### Bērniem vajadzīga mīlestība

Jadviga izlaidusi dzīvē četras audzināmās klases, ar kurām bija kopā no 5. līdz 12. klasei. Šogad skolotājai ir divas audzināmās klases – 5. un 6. klase, jo trūkst pedagoga. Viegli nav, jo vecākā klase izjūt greizsirdību, taču pamazām pierod cits pie cita.

Ar jauniešiem izveidojas ļoti draudzīgas attiecības, tāpēc katrs izlaidums esot skumīgs šķiršanās brīdis. “Ir ļoti smagi šķirties no audzēkņiem un grūti uzsākt darbu ar jaunu klasi, jo atnāk pavisam citādi bērni. Taču bijušie audzēkņi atbrauc ciemos, nāk uz absolventu vakariem. Katru reizi gaidu ar nepacietību. Daudzi ir devušies darba meklējumos uz ārzemēm, taču tur neviens nav palicis, visi pēc laika atgriežas,” saka Jadviga.

Līdz šim ar saviem audzināmajiem nopietnas problēmas vēl neesot nācies risināt, parasti nākas izšķirt bērnu savstarpējas ķildas – kāds kādu ir pagrūdis, parāvis aiz bizes, ar bumbu trāpījis sportā, apsaukājas. Darba gados ir piedzīvots daudz jauku brīžu, vismīļāk atmiņā paliks kopīgi pārgājieni ar sēdēšanu pie ugunsкура. “Mēs vienmēr tādos brīžos izjutām brīvību, daba, kopīgas spēles, ugunskurs, desiņas. Vēl spilgti paliks atmiņā vides projekti, ar kuriem tikām uz starptautiskām olimpiādēm Turcijā. Vienu reizi meitene ieguva bronzas medaļu, citā reizē skolniece ieguva sudraba medaļu. Kad esmu saslimusi, bērni mani meklē pa visu skolu, raksta, tas ir ļoti patīkami. Un, protams, mūsu izlaiduma balles, kad centāmies parādīt dažādus numurus,” ar aizkustinājumu atceras skolotāja. Viņu priecē vecāku cieņpilnā attieksme un interese par savu bērnu panākumiem. Priecē bērnu vēlme stundās strādāt un piedalīties jebkādos konkursos, lai arī tiem ir rūpīgi jāgatavojas. “Man bērni nav jāpierunā, viņi paši labprāt visur piedalās, brauc, gatavojas. Es nejūtu no viņu puses negatīvu attieksmi. Tāpēc uz darbu eju labprāt un no tā gūstu gandarījumu.”

Jadvigai Bobkovej vislielāko gandarījumu sagādā bērnu attieksme pret viņu, ikviens

no rīta ielūkojas kabinetā un apsveicinās. Saviem audzināmajiem Jadviga ir kā otra mamma, dažkārt pat vairāk nekā mamma, jo bērni prasa viņas uzmanību, labu vārdu, bieži pieglaužas un apskauj skolotāju.

“Bērnam ir vajadzīgs smaidis. Ja tu smaidi, bērns uzticas. Tad sāc izjautāt, kā viņam klājas mājās, kā pavadīja brīvdienas. Bērnam ir svarīgi, ka skolotājs interesējas par viņa dzīvi un saprot viņu, ne tikai jautā par mājasdarbiem vai kritizē. Mēs esam izveidojuši WhatsApp grupas, bērni komunicē, nekautrējas no skolotājas. Esam uz viena viņa. Jācenšas saprast bērnu. Ne visi dzīvo pilnvērtīgās labvēlīgās ģimenēs, ir arī bērni no audžuģimenēm, var just, ka dažiem pietrūkst siltuma un mīļuma. Bērni ir jāmīl. Viņiem nepatīk, ja ar kādu salīdzina. Katrs ir individualitāte un jāpieņem, kāds viņš ir. Bērni katru gadu mainās. Nāk cita paaudze, tas ir jāsaprot,” saka Jadviga. Viņai kabinetā vienmēr paslēpts kāds našķis, ar ko iepriecināt savus audzēkņus.

Skolotājas diena sākas jau agri no rīta, jo vajag pienācīgi saposties, lai labi izskatītos un justos mundra. Stundas norit līdz četriem pēcpusdienā, bet līdz vēlam vakaram mājās notiek mājas darbu labošana un gatavošanās stundām. Vienīgi sestdienas Jadviga izbrīvē un velta ģimenei, bet jau svētdienas pēcpusdienā sēžas pie darba burtnīcām un stundām. Ģimene ar to jau sen samierinājusies un izturas ar izpratni.

Abiem ar vīru ir sava piemājas saimniecība, kur aug puķes, ir siltumnīcas, liels augļu dārzs. “Vīrs kādreiz strādāja par frēzētāju, bet tad uzņēmums izjuka un viņš pievērsās lauksaimniecībai. Tāpēc mums ir daudz zemes, ir mežs, viņš ar un sēj.” Meita Kristīne ieguva fizioterapeites diplomu, vēlāk izmācījās par farmaceiti, izveidoja Rīgā ģimeni, audzina dēlu Kristapu un meitiņu levu.

Vēl atlikuši pieci gadi, iekams Jadviga Bobkova varēs doties pelnītā atpūtā, taču viņa neskaita dienas līdz šim notikumam, bet izbauda katru dienu skolā un meklē arvien ko jaunu, ar ko ieinteresēt un aizraut jauniešus.

Teksts, foto: Inese Minova

## JAUNIEŠU SPECIĀLISTE ANDRA: “VISLABĀKAIS IR REDZĒT, KĀ JAUNIEŠI ATTĪSTĀS”

Andra Kantāne ir jaunatnes lietu speciāliste Augšdaugavas novadā, bet jau vairākus gadus dzīvo Jēkabpils novadā. Viņa zina, kas ir īsta lauku dzīve un nebaidās ar lepmumu teikt: “Es esmu sēlim sieva! Man šķiet, tas daudz ko izsaka, jo mēs dzīvojam fantastiskā vietā, fantastiskos mežos, viensētā. Es esmu ienācēja Sēlijā, lai arī man ir kādas kultūras un izpratnes atšķirības kā sēļu sēļiem, tomēr uzskatu, ka esmu labi adaptējusies videi”. Andra ar pilnu atdevi strādā un



palīdz jauniešiem attīstīties. Augšdaugavas novada Ilūkstes puses jaunieši ir novērtējuši viņas darbu un nominējuši Andru “Sēlijas sudrabam”. Andra nu jau kādu laiku mirdz sudrabā un

pie sirds lepmi nēsā savu “Vilka pēdu”.

### Pārmaiņas veicina attīstību

Andra kādreiz strādāja nevalstiskajā organizācijā, bet bija pienācis brīdis, kad

gribēja savā darba dzīvē kādas pārmaiņas, tāpēc izlēma, ka vēlētos strādāt pašvaldībā. Andra jau strādāja Ilūkstē, dienas aprūpes centrā “Fēnikss”, kad nāca ziņa, ka Ilūkstē tiek meklēts jaunatnes lietu speciālists. Tā, apvienojot darbu aprūpes centrā un jauniešu speciālista amatu, viņai liela daļa ikdienas aizrit Ilūkstē. Andra stāsta: “Darbs ar jauniešiem ir ļoti dinamisks, vienmēr ar kādām pārmaiņām, tiek aktualizētas dažādas svarīgas nišas, kā arī katrs jaunietis ir pilnīgi citādāks. Man ļoti patīk šajā darbā tas, ka visu laiku var mācīties, ir jāiziet jaunatnes lietu speciālistu pamatapmācības, vēlāk var apgūt lietas arī padziļināti.” Jaunatnes lietu speciāliste

uzsver, ka šīs apmācības ļauj ne tikai mācīties, bet arī satikties ar citiem speciālistiem, uzzināt viņu pieredzes stāstus, apjautāties, kā, piemēram, jauniešu speciālists, kuram jau ir 10 gadu pieredze, rīkotos konkrētā situācijā. Katrā pašvaldībā darbs ar jauniešiem norit citādāk, lai gan var likties, ka visā valstī būtu jābūt vienādi.

A.Kantāne stāsta, ka šodien jaunieši saskaras ar dažādām problēmām, bet sabiedrībā valda mīts, ka “mūsu laikos jau tā nebija!”. Jaunatnes lietu speciāliste teic, ka bija gan, tikai agrāk par to krietni mazāk runāja, arī mūsdienu sociālie mēdiji vairāk un plašāk spēj visu atspoguļot, nekā agrāk.



## ■ PERSONĪBA

Tāpēc Andra priecājas, ka ir iespēja arī padziļināti apgūt zināšanas, kā rīkoties dažādās situācijās un kā palīdzēt jaunietim, kurš nonācis grūtībās.

### Jaunieši pārsteidz ar savām idejām!

Jauniešu speciāliste stāsta, ka darbs ar jauniešiem ir ļoti interesants. Vislielākais gandarījums ir redzēt, kā jaunieši aug un attīstās: "Jauniešiem nav tās pārliecības par sevi, bet vienmēr saku, ka visu var iemācīties, tikai vajag mēģināt. Ja nesanāk vienam pašam, vienmēr varam darīt kopā. Ir gandarījums, kad jaunietis sasparojas un iegūst to sajūtu – jā, es tiešām varu to izdarīt!" Andra stāsta, ka viņas ikdienu bieži vien aizrit darbā ar papīriem, ir kaut kas jāsavzvana, jāsavsarunā, jāatved, jāizved, bet laiks, kas tiek kopā pavadīts ar jauniešiem, ir visai izstrādātais: "Šeit viņi aug un attīstās. Un ir tik forši, kad jaunieši grib uzņemties atbildību par to pašu pasākumu organizēšanu vai Instagram konta uzturēšanu, ko varbūt citur viņiem nepiedāvātu. Un jaunieši ar savām idejām pārsteidz!" Speciāliste stāsta, ka būtiski ir pavadīt laiku ar jauniešiem, saprast, kas viņus uztrauc, kas interesē. Tāpat svarīgi ir ļaut jauniešiem izpausties, organizēt pasākumus, kādi viņiem patīk, tikai jātur roka uz pulsa, lai pasākums nav izgājis ārpus robežām finansālā ziņā vai citreiz gluži pretēji – lai tas

nav tāds, kur tikai "pieliekam pirkstu un viss skaitās gatavs". Andra stāsta: "Jauniešiem ir sava domāšana, viņi visu spēj lieliski izdarīt, pat ja procesa laikā šķiet – ak, šausmas, kas te notiek? Viņi domā, kā ātrāk, kā vienkāršāk visu paveikt, lietas nepadrot sarežģītākas. Galvenais, ka ir sasniegts vēlamais rezultāts."

Andra teic, ka šodien būtībā viss, ko jaunieši llūkstes "Jauniešu kvartālā" dara, ir jāpublicē internetā. Ja neesi par to pastāstījis sabiedrībai, tad tas nav noticis. Instagram konts ir uzticēts jauniešiem, ar to viņi tiek galā lieliski, šo platformu arī vairāk izmanto jauniešu auditorija, tad Facebook platforma ir vairāk paredzēta jauniešu vecākiem, vecvecākiem, līdz ar to šis ir jauniešu speciālista lauciņš. Tāpēc šis ir izaicinājums, jo mūsdienās ir diezgan sarežģīti veidot saturu, kas ir šeit un tagad, it sevišķi, kad visi ir aizņemti dažādos darbos un aktivitātēs. Andra uzsver, ka mūsdienās jaunieši ir ļoti aktīvi, ka darbošanās "Jauniešu kvartālā" viņiem visdrīzāk nebūs vienīgā nodarbošanās – ir arī mūzikas un mākslas skola, sporta skola, vēl daudz un dažādi pulciņi, arī darbs skolas pašpārvaldē, tāpēc rodas tā dilemma, cik daudz ir jāstāsta Facebook par jauniešu aktivitātēm, ja viņi piedalās teju visur.

### Jauniešu kvartāls – vieta, kur jaunietis var būt viņš pats

Ne tikai mācības, pulciņi un

pasākumi, bet arī neskaitāmi projekti, konkursi, ko piedāvā arī skola, karjeras un sporta nedēļas, kur piedalās jaunieši. Būtībā jauniešiem ir liela slodze: "Es brīžiem nesaprotu, kad jaunieši mācās, pilda mājasdarbus, jo ir tik daudz aktivitātes un pulciņi, brīžiem jābrīnās. Kad viņi atnāk pie manis, es jautāju, kad jūs mācāties? Viņi vienmēr atbild, ka visu jau ir izdarījuši."

Ir arī jāsaprot tas, ka ne visi ir muzikāli, ne visi ir sportisti vai dejotāji, tāpēc šeit ir tā iespēja nākt uz jauniešu kvartālu, kur jaunietis var būt tāds, kāds viņš ir vai grib būt. Nav nepieciešamas kādas īpašas prasmes, lai šeit iedētos. Šeit ir tieši šī neformālā izglītība, kad es ar viņiem kaut vai daru muļķības, bet viņi iegūst kādu pieredzi, kādu aplauzienu. Arī "Sēlijas sudraba" aprakstā viņi rakstīja ļoti nozīmīgu teikumu – "Andra mums māca draudzēties". Viņi nāk pie manis dažādi, no dažādiem pagastiem, pirmo reizi viens otru redz, tāpēc neformālā izglītība ir fantastisks veids, kā ar dažādām metodēm var viņiem likt komunicēt savā starpā vai draudzēties, kur nav nozīmes ne telefona modelim, ne apģērbam, ne vecāku amatam vai statusam."

llūkstes "Jauniešu kvartāls" vienmēr ir atvērts, jaunieši zina, ka viņi var nākt un šeit pavadīt laiku. Protams, jaunatnes lietu speciālistam ir arī katras nedēļas plāns, kas ir jāizdara, kādas tēmas jāapspriež, kas

jauniešiem ir jāiemāca, jāparāda. Tomēr ir arī laiks, kad viņi var atnākt un vienkārši aprunāties vai iemācīties kādu jaunu galda spēli. Šobrīd katru ceturtdienu jaunieši sanāk kvartālā, kur no sākuma tiek izrunātas un izdarītas obligātās lietas, bet pēc tam jaunieši var brīvi pavadīt laiku, aprunāties savā starpā, spēlēt spēles. Andra teic: "Man ir svarīgi, ka viņi saprot, ka šis ir viņu telpa, ka jaunieši šeit var nākt darboties, pavadīt savu brīvo laiku jebkurā laikā, jebkurā dienā. Es gribētu izveidot tādu kā jauniešu kopienu, kur viņi zina, ko grib, zina, kas viņiem vajadzīgs, un, ja nezina, tad nāk, jautā un mēs kopīgi meklējam risinājumus. Es laika gaitā esmu ieguvusi jauniešu uzticību, jaunieši nāk pie manis, bet gribētu, lai viņi saprot, ka tas nav vienam gadam, bet gan ilgtermiņā. Gribētu, ka viņiem ir tā piederības sajūta šai vietai – "Jauniešu kvartālam"."

### Mirdzēt Sēlijas sudrabā

Šogad jaunieši Andru Kantāni pieteica "Sēlijas sudraba" apbalvojumam, par ko jauniešu speciāliste bija ļoti pārsteigta: "Man atnāca ielūgums uz "Sēlijas sudrabu" un labi, ka es sēdēju! Man šķiet, ka "Sēlijas sudrabs" ir fantastisks apbalvojums cilvēkiem, kuri deg par saviem darbiem. Un to, ka mani jaunieši mani pieteiks, man nebija ne mazākās nojausmas, un, kad gāju šķetināt šo mīklu, arī tad viņi negribēja nodot viens otru,

par ko es, protams, esmu lepna!" Andra uzskata, ka Sēlija šobrīd ir sava uzvaras gājiena sākumā, ļoti cer, ka cilvēki Sēlijas vārdu patiešām cels godā un ka Sēlija panāks pilntiesīgu atdzimšanu. Andra teic: "Sēlija man ir miers. Lai arī par sējiem runā kā par viensētu īpašniekiem, kuri viens no otra dzīvo ļoti tālu, kas tā arī īstenībā ir, bet tomēr tā kopienas sajūta, dzīvojot šeit, arvien vairāk parādās no nostiprinās." Jauniešu speciāliste cer, ka sēji savu mantojumu, savu valodu nodos arī jaunajai paaudzei: "Es ceru, ka mūsdienu sēlis būs tik gudrs, lai savāktu šo te esencīti no vecāka gada gājuma sējiem un nodotu to tālāk bērniem un jauniešiem." Andra stāsta, ka jaunieši būtu ļoti ieinteresēti, ja viņiem kāds stāstītu par Sēlijas identitātes lietām, par valodu, par kultūras mantojumu, tautastērpiem, tas nebūtu viņiem garlaicīgi, viņi noteikti gribētu saprast, ka viņi ir daļa no Sēlijas, ka viņi ir no šejienes cēlušies.

Augšdaugavas novada pašvaldības Jaunatnes lietu speciāliste Andra Kantāne aicina jauniešus būt attapīgiem, drosmīgiem un spēt pārkāpt savām iedomām, ka jaunieši kaut ko nespēj. "Kad jaunietis saprot savu varēšanu, tad viss viņam padodas pa tiešām kolosāli!"

Teksts: Māra Multiņa

Foto: M. Multiņa, Andras Kantānes arhīvi

## ■ AMATNIECĪBA

### RADOŠS DARBS SNIEDZ BRĪVĪBU IKDIENĀ

Bebrenē darbojas Mareks Zavodnojs, cilvēks – brīvdomātājs, kuram radošas lietas ir sirdslieta. Tāpēc viņa rokām jau 13 gadus tiek darināti skaistākie un izturīgākie melnie podi Augšdaugavas novadā.

Mareks Zavodnojs kādreiz nodarbojies ar dažādām lietām, kā pats saka, šis jau ir viņa 20. amats. Viņš ir izmēģinājis savus spēkus visdažādākajās nozarēs – bijis apsargs, strādājis gan apzaļumošanā, gan mežā, gan ceļu būvē, kādreiz pat komplektējis radiatorus. Vienā dienā nonācis pie domas, ka ir kaut kas jāmaina, ir jāstrādā priekš sevis, tāpēc metis visu pie malas un devies apgūt podnieka amatu: "Aizbraucu uz Latgali, atradu meistaru, uz viņa tur dzīvoju, mācījos amatu. Kļuvi par podnieku. Viss ļoti vienkārši, vajag tikai nobriest līdz tam. Vienkārši jānotic saviem spēkiem un tu vari kļūt, par ko tu gribi. Rīt izdomāšu ko citu – mierīgi, bet man vienkārši neapnīk podus taisīt! Agrāk visu laiku podus gāzu, tagad taisu!" teic M. Zavodnojs.

Meistars stāsta: "Man patīk ar rokām strādāt. Šeit galvenais nav materiāls, bet gan brīvība. Šis amats man dod pilnīgu brīvību – pats par sevi. Tas ir tas, kas man patīk visvairāk. Es varētu strādāt arī ar koku, ar dzelzi, vienalga. Patīk amatniecība."

Mareks podus veido neolīta laikmeta tehnikā, neizmantojot virpu. Podi tiek izveidoti ar rokām, pēc tam pulēti ar akmeni vai stiklu, lai iegūtu savu gludo, spīdīgo

virsmu. Kad trauki ir izkaluši, tie tiek likti ceplī. Kopumā krāsni tiek ievietoti apmēram 100 kilogrami māla. Kurinot ir svarīgi zināt dažādus aspektus, lai podi rezultātā būtu izdevušies. Pirmkārt, tie jāsaliek tā, lai viens otru nesaspīestu, otrkārt, starp tiem brīvi jātiek uguns ceļiem. Arī kurināšanai ir sava specifika – ceplī karstums tiek "iedots" pamazām, meistars izveido tuneli, pa kuru uguns tiek "bīdīta" arvien tuvāk krāsns mutei, 12 stundu laikā tādā veidā tiek sasniegta maksimālā temperatūra – 1100 grādi: "Strauji nedrīkst neko darīt. Podi izturēja 1100 grādu, bet, ja es uzreiz iedotu to karstumu, tad viņi vienkārši uzsprāgtu. Tur iekšā kaut kāds daļējs mitrums ir, pie 100 grādiem ūdens tvaikā pārvēršas, visi podi saspīgtu."

Meistars stāsta, ka ir ļoti svarīgi noņemt to brīdi, lai nebūtu pāri 1100 grādiem, jo tā ir māla kušanas temperatūra. Ja nedaudz pārcenšas ar kurināšanu, māls sāk pārvērsties stiklā, vai pie vēl lielākas temperatūras izkūst. Viņš atzīst, ka termometru neizmanto, bet uzticas 13 gadu garajai darba pieredzei, prasmēm un savām izjūtām. Mareks var brīvi darboties divās vietās Bebrene – viens ceplis atrodas Putnu salā "Gulbjī", bet otrs pie Bebrenes vispārīglokojošās un profesionālās vidusskolas, meistars ir priecīgs, ka pašvaldība nāk pretī un ļauj izpausties.

Trauku dizains rodas, eksperimentējot radošajā procesā – podnieks stāsta, ka rakstu veidošanai izmanto dažādus pašdarinātus zīmodziņus, citreiz rakstus veido ar koka irbulīti. Ir citi trauki, kuriem speciāli tiek atstāti pirkstu



nospiedumi, lai var redzēt, ka pods ir veidots ar rokām. Meistaram ir svarīgi, lai viņa darbi neatkārtojas, lai katrs trauks ir unikāls gan ar rakstu, gan ar krāsu, kas rodas ķīmiskajos procesos, kad pods nonāk ceplī un satiek uguni. Gatavie melnie podi tiek nopolēti ar vasku un eļļu, tāpēc trauki iegūst savu piesātināto melno krāsu un spīdumu bez glazūras.

Podnieks uzticas tikai pats saviem spēkiem, neļauj savu

darbu ietekmēt dažādām mānticībām un ticējumiem: "Man nav maģiskā domāšana, es atbildību nenoveļu uz citiem. Ja kaut kas nesanāk, pats vainīgs, nevis mēness fāzes, būšu kaut ko izdarījis nepareizi. Vienkārši ir jāzina tehniskā daļa, viss jādara pareizi un tad būs labi."

M. Zavodnojs stāsta, ka pamatā cilvēki pasūta ikdienā nepieciešamas lietas – šķīvjus, bļodas, krūzes, arī podiņus, ko var likt cepeškrāsnī. Ir arī īpaši

pasūtījumi, piemēram, šobrīd podnieks sadarbojas ar mūzikas veikalu "Upe" Vecrīgā, uz kuriem aizceļo meistara darinātie svilpaunieki, savukārt, Bebrene pagasta pārvalde pasūta magnētiņus, uz kuriem attēlots pagasta simbols – bebris un vietas nosaukums. Kādreiz ir bijuši arī ļoti interesanti pasūtījumi: "Mēs ar mākslinieku Kristianu Brekti taisījām acteku nāves svilpes, tādas svilpes, kuras kliedz, bet nesanāca. Kaut kur internetā apskatījos, kā viņu taisa, bet knifus neviens nepasaka, jāprasa actekiem, jābrauc uz Ameriku."

Kad Latvija bija prezidējošā valsts, vajadzēja uztaisīt 400 svilpauniekus Eiroparlamentam. Tur es nebiju viens, bija vairāki cilvēki. Bija vairāki tūkstoši svilpaunieku jāuztaisa, bet tas tads interesants pasūtījums bija."

Mareka Zavodnoja darbi ir apceļojuši pasauli – tie ir atrodami gan Japānas pusē, gan teju katrā Eiropas valstī. Meistars ir gandarīts, ka cilvēki ir iecienījuši viņa veikumu, novērtē ar rokām darinātos darbus, līdz ar to pasūtījumu netrūkst. Tāpēc no sidrs tiek darīts darbs, kas patiešām patīk: "Tur jau tas skaistums ir! Kā mani mācīja skolotājs, nevajag censties apsteigt mašīnu. Es varu tik ātri uztaisīt podu kā rūpnīcā, bet vajag viņu taisīt unikālu. Mašīnu tāpat jau vinnēsi, nevajag ar viņu sacensties. Vajag kaut ko darīt, ko mašīna nevar!"

\*\*\*

Mareks Zavodnojs šogad bija izvirzīts konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada amatnieks".

Teksts, foto: Māra Multiņa



## ĪSTA SPĀŅU VIRTUVE LATVIJAS LAUKOS

Viesu mājā Baltiņi, Pilskalnes pagastā, jau daudzus gadus saimnieko spānis Horhe Antonio Vigils-Eskalera Uerta, kurš iemīlējis Latviju, ir pamanījis mūsu pusē ko īpašu un savdabīgu. Tāpēc viņš ir pārcēlies uz Latviju, lai no biroja darbinieka Spānijas bankā kļūtu par īstu šefpavāru Latvijā. Viņš ir atradis to vietu, kur var darīt to, kas viņam tiešām padodas un patīk – gatavot ēst un pasniegt to saviem viesiem. Pirmo reizi uz Latviju viņš atbrauca 2008. gadā, tā, ik pa laikam viesojoties, pieņēmis lēmumu, ka gribētu nopirkt lauku īpašumu: "Ieraudzīja šeit to iespēju, ka nav tik daudz šeit to vietu, kur varētu interesanti palikt un kaut ko savādāku no ēdieniem izbaudīt," stāsta Ina Tenisa.

Horhe ir teicis, ka Latvijā ir viss tradicionālais – visur var nopirkt picas, burgerus, suši, tā kā visur, pietrūkst kaut kā īpaša, savādāka, tāpēc izlēmis cilvēkiem piedāvāt īstu spāņu virtuvi. Tā, pēc cītīgas īpašuma meklēšanas un apskates, spānis ticis pie savas mājas Baltiņos, Pilskalnes pagastā. I.Tenisa teic: "Kādreiz mums cilvēki stāstīja, ka šeit arī krogs ir bijis savos laikos, Baltiņkrogs. Nu tad mēs arī nosaucām viesu māju Baltiņkrogs vai Baltiņi, kā mūs atpazīst cilvēki."

Horhe Vigils kopā ar kompanjoni Inu Tenisu ieguldījuši milzīgu darbu, lai atjaunotu lauku māju un izveidotu to par viesu namu. Nu jau pagājuši apmēram 12 gadi, kopš Horhe un Ina strādā viesu mājā, savukārt, četrus



gadus atpakaļ durvis vēra vajā arī banketu zāle, kas ir atjaunota saimniecības ēka.

Horhem ir arī interesanta aizraušānās – viesu mājā atrodas senas mēbeles un dažādi interesanti priekšmeti, ko viesu nama saimnieks ir uzgājis dažādos sludinājumos internetā. Ina Tenisa stāsta, ka Horhe nopērk lietas un pats tās atjauno atbilstoši mājas interjeram. Tā ir iegūtas dažādas mēbeles, interjera priekšmeti, radot īpašu auru viesu mājā.

Klienti ir iecienījuši spāņu

virtuvi, tāpēc viesu namam apmeklētāju netrūkst. Viesi piesaka svētku vakariņas un brauc darba dienu vakaros atzīmēt, piemēram, dzimšanas dienas vai kādus citus svētkus, kā arī banketu zālei ir pietiekami liels pieprasījums, tāpēc klientiem ir laicīgi jāveic rezervācija, jo viesu nams ir noslogots visu gadu.

Ina Tenisa stāsta - klienti piezvana, tiek noteikts plānotais datums. Kad nāk tuvāk svētku diena, vēlreiz sazinās un izrunā, kas tiks likts galdā – saimniece izstāsta, kas ir ēdienkartes

piedāvājumā, arī iesaka, kādus ēdienus noteikti varētu izmēģināt, ja nekad cilvēks nav baudījis spāņu virtuvi. Ina stāsta: "Horhe gatavo slaveno spāņu paelju ar jūras vēltēm, tad dažādu veidu garneles, tiģergarneles, mīdijas, jebko, ko sirds kāro. Gatavo visu, ko šeit, Latvijā, var dabūt, nopirkt, pasūtīt, tad ar to arī strādājam."

Ina stāsta, ka šodien ir ļoti viegli tikt pie dažādām kvalitatīvām jūras vēltēm, savukārt, kad sākuši darbot, tad tik vienkārši nebija – veikalos nemaz nebija iespējams dabūt tik daudz un dažādus produktus kā šodien. Apmeklētājiem visieciētākie ēdieni ir paelja, jūras veltes, bet tie, kas jau ir bijuši Spānijā un izmēģinājuši tradicionālos ēdienus, labprāt ēdienkartē piesaka astoņkāji, omāru vai vēl ko specifisku. Saimniece teic, ka Horhe piedāvā ne tikai jūras veltes, bet arī citus tradicionālos ēdienus, piemēram, tipiskos spāņu gaļas ēdienus, vai sīpolu, kas pildīts ar tunci. Viņa teic, ka daudzus biedē sīpols, bet, ja tomēr uzdrošinās pagaršot, ir sajūsmā par šo ēdienu. Kā teic Ina – šeit ir iespēja pagaršot ko īpašu, vairs nekur mūsu pusē to nevar! Ceptu gaļu vai šašliku var arī citur izmēģināt!

Katram šefpavāram ir savi īpašie knifīni, arī Horhem tādi ir. Viņam ir svarīgi, lai ēdiens tiek pasniegts svaigs, tikko no krāsns, kamēr nav zaudējis savu vislabāko garšu un smaržu, nevis uzsildīts, tāpēc saimnieks ļoti pārdzīvo, ja apmeklētāji kavē. Ina smejas, ka parasti saka klientiem, lai ierodas 15 minūtes ātrāk un mazliet uzgaida, nevis kavē. Viesu nama saimniekam ļoti patīk izdomāt jaunus ēdienu salikumus,

mērces, tāpēc ēdienkarte ik pa laikam tiek uzlabota un atjaunota.

Viesu nams Baltiņi piedāvā gan naktsmītnes 6 cilvēkiem, gan banketu zāles īrēšanu kompānija līdz 30 cilvēkiem, kā arī īstu kulināro baudījumu ar dažādiem Spānijas tradicionālajiem ēdieniem. Šefpavārs dodas arī izbraukumos, piemēram, ir braucis uz kāzām, kur uz lielās pannas gatavojis paelju kāzu viesiem. Ina gan teic, ka tālu viņi nebraucot, pārsvarā novada teritorijā, jo arī tepat, viesu namā, pietiek darba, ir pietiekami liels pieprasījums.

Horhe Vigils stāsta, ka Latvijā dzīvot ir ļoti jauki, tomēr, valodas barjera ir šķērslis komunikācijā ar vietējiem, tāpēc Ina ir ne tikai saimniece, bet arī tulks. Šefpavārs teic, ka latvieši ir ļoti mierīgi, savukārt spāņi ir ekspressīvi, vairāk atvērtāki, ja viņi nezinās valodu, vienalga atradīs veidu, kā ar cilvēku komunicēt. Tādā ziņā latvieši ir noslēgtāki, bet ne sliktāki. Horhe ir iemīlojis arī latviešu tradicionālos ēdienus – viņam ļoti garšo mājas siers, ko kaimiņu saimniece gatavo, kā arī īpašu vietu spāņu sirdī ir iekarojuši latviešu kūpinājumi.

Ar viesu nama "Baltiņi" darbību var iepazīties Facebook lapā "Viesu nams Baltiņi", kā arī piezvanot un atbraucot ciemos uz Baltiņiem.

\*\*\*

Viesu nams "Baltiņi" saņēma balvu konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada tūrisma pakalpojumu sniedzējs"

Teksts, foto: Māra Multiņa

## ROMUALDS URBĀNS MODERNIZĒ SENČU ALUS DARĪŠANAS TRADĪCIJAS

Brūvēt alu vai kādu stiprāku dzērienu agrāk laukos bijusi katra īsta saimnieka cienīga nodarbe. Slutišķu sādžā dzīvo alus darītāji Urbāni vairākās paaudzēs. Viņu amata prasmes pārņēmis un turpina mazdēls Romualds, kurš šo procesu krietni modernizējis un izveidojis vectēva sētā nelielu alus darītavu. No mazām dienām viņš vērojies, kā vectēvs Staņislavs un vēlāk tēvs Valfrīds brūvējis alu. Vectēvs pats pie mājas Markova takas pakājē audzējis graudus un gatavojis iesalu. Saviem viesiem Romualds vienmēr stāsta jautru leģendu par to, kā pats Markovs savulaik laidies no kalna lejā pie vectēva nobaudīt viņa brūvēto alu. Abi ar vectēvu to malkojusi, sēžot pie akas pagalmā. Alus bijis ļoti stiprs, tāpēc turpat arī saguruši laidušies snaudā, bet vēlāk Markovs devies kalnup uz mājām.

Romualds nolēma turpināt savu senču arodu. Pirmo alu brūvējis spainī savā virtuvē. Ļāvies eksperimentiem, līdz sapratis, ka šī nodarbe viņu patiesi aizrauj. "It kā kaut kas sanāca. Nopirku labāku un dārgāku spaini, izvērēju tajā, vēl labāk sanāca. Tad nopirku

mazu alus darītavu uz 50 litriem. Sanāca arvien labāk, manuprāt, un pēc draugu teiktā."

Romualds smēlies pieredzi pie citiem Latgales alus darītājiem, ar padomiem palīdzējusi alus darītāju Gekišu saime Krāslavas novadā. Pamazām nobrieda doma pašam veidot savu nelielu alus darītavu.

Romualds uzrakstīja projektu partnerībai "Kaimiņi", izklāstīja ideju, ka vēlas šo alus darītavu veidot tieši Slutišķos, no kurienes nāk viņa senči. Alus darītavas izveidē ieguldīti vismaz 80 000 eiro, saņēmis Lauku atbalsta dienesta finansējumu iekārtu iegādei, ieguldījis arī savus līdzekļus, pats saviem spēkiem izremontējis un iekārtojis telpas vecajā kūtiņā. Ienākot alus darītavā, saimnieks stāsta, ka agrāk te atradušies mājlopi – govys, cūkas, stūrī bija grēdā sakranta malka. To gan grūti iedomāties, jo iekštelpas ir pārvērtušās līdz nepazīšanai – gaišas, tīras un modernas. "Vajadzēja visu uztaisīt tā, lai atbilstu PVD prasībām – gan elektrība, gan atļaujas. Tas bija ļoti garš ceļš," saka uzņēmējs.

Savu uzņēmumu "Top Kraft" Romualds izveidoja pirms diviem gadiem, bet šogad saņēmis licenci un sācis ražošanu. Sezonas laikā izbrūvējis četras tonnas alus. Produkciju realizē izbraukuma tirdziņos un dažādās kafejnīcās Daugavpilī,



uzsācis sadarbību arī ar kādu bāru Rīgā. Nākamgad uzņēmējs plāno iziet uz lielākiem apjomiem un ražot līdz 10 tonnām.

Slutišķu alus darītavā top vairāku šķirņu alus dažādām gaumēm – gan triju veidu gaišais alus, gan tumšais un kviešu

alus. Tas ir dzīvs, nefiltrēts alus, tāpēc glabāšanas laiks nav ļoti ilgs. Iesalu iepērk pie Latvijas ražotājiem, bet raugs un apiņi nāk no kaimiņvalsts Lietuvas. Visai produkcijai pamatā ir klasiskā alus recepte.

"Man ir vesela grāmata ar

savām receptēm, ko esmu mēģinājis. Tomēr nonāku pie tā, ka pamata patērētājs izvēlas gaišo, vieglo alu. Sava recepte būs jau nākamajā sezonā, būs Slutišķu īpašais alus, nākamā sezona parādīs," sola Romualds.

Uzņēmējs plāno nelielos apjomos ražot alu arī ziemas mēnešos, bet tuvāk pavasarim sāks jauno sezonu un cer izbrūvēt savu īpašo alu uz Augšdaugavas festivālu.

Paralēli alus darītavai Romualds īsteno arī citu projektu. Šogad ar Valsts kultūrkapitāla fonda finansiālu atbalstu piesaistījis sertificētu speciālistu arhitektu un restaurācijas vecmeistaru Pēteri Blūmu, kurš veica visu ēku apsekošanu. Romualds iecerējis sakārtot savu senču mājas, ar kurām saistās skaistākās bērniības atmiņas. Ar laiku viņš sapņo te ierīkot nelielu veikalu, kur tūristi varēs iegādāties un nodedzēt viņa dzimtas vairāk nekā 100 gadus seno vēsturi.

\*\*\*

SIA "Top Kraft" šogad saņēma balvu konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada jaunais uzņēmums".

Teksts, foto: Inese Minova

## UZŅĒMĒJDARBĪBA



## UZŅĒMĒJDARBĪBA

### UZŅĒMUMS "SĒLIJAS NOMA" – ĪSTS PALĪGS LAUKU DARBOS

Bebrenē darbojas uzņēmums "Sēlijas noma", kas piedāvā iznomāt dažādus instrumentus. Dzīvojot laukos, teju katrā saimniecībā atradīsies kaut kas remontējams vai atjaunojams, līdz ar to saimniekiem ir nepieciešami dažādi instrumenti, lai to paveiktu. Kā teic uzņēmuma īpašnieks Atis Muižnieks, laukos darbu nekad netrūkst. Tāpēc radās ideja par instrumentu nomu, saimniecībā saskaroties ar instrumentu trūkumu un garajām rindām, apmeklējot nomas veikalus Jēkabpilī vai Daugavpilī: "Sākām būvēt paši sev garāžu mājās, tā kā mašīnām novietni, tā priekš sava hobija kaut ko. Bija tā, ka bija reāla problēma dabūt instrumentus. Daugavpilī bija jāstāv lielās rindās, lai dabūtu kaut kādu elementāru blieti un tamlīdzīgi. Tas pats arī Jēkabpilī, te tuvāk nekā nav – vai nu Daugavpils, vai nu Jēkabpils. Un tad arī radās tā doma par Sēlijas nomu, par nomu kā tādu," stāsta A. Muižnieks.

Tāpēc, īstenojot LEADER projektu, tika iegādāti dažādi instrumenti un tehnika, lai lauku cilvēkiem atvieglotu ikdienu un padarītu savu darbu procesu ātrāku – instrumenti ir pieejami uzreiz, nav jāstāv garās rindās,



kā arī nav jāzaudē vesela diena, lai dotos uz Daugavpili vai Jēkabpili, meklējot sev nepieciešamo. Uzņēmuma īpašnieks uzskata, ka mūsdienās katram savā mājāsaimniecībā ir pārāk dārgi iegādāties un uzturēt instrumentus, kas ikdienā nav nepieciešami, tāpēc instrumentu noma sniedz

lielisku iespēju tikt pie sev nepieciešamā agregāta, lai, piemēram, betonētu grīdu vai rudenī atbrīvotu savu pagalmu no koku lapām.

"Sēlijas noma" piedāvā dažādus instrumentus: "Mums nomā ir pieejams celtniecības tornis, kas ir 9 metrus augsts, tas ir uz riteņiem, pārbīdāms,

ar atbalsta kājām, ļoti drošs. Ir uz traktora montējams betona maisītājs, kurš ir ļoti ērts un parocīgs, un ir trepes dažādas dabūjamas nomā, ir generators. Zemes bliete 70 kilogramus smaga, to viegli var mašīnā ielikt, viegli pārvietot."

Nomā ir pieejama arī automašīnas piekabe, šogad jaunums ir dažādi rokas instrumenti ar akumulatoru – dzīvzoga šķēres, trimmeris, zāģis, lapu pūtējs, nomā ir arī lapu savācējs, gaisa kompresors, uzgriežņu atslēgas un daudzi citi instrumenti. Vispopulārākais un ejošākais ir kinētiskais malkas skaldītājs, kas ir ļoti pieprasīts citās pilsētās: "Cilvēki speciāli brauca no Rīgas uz Bebreņi pēc malkas skaldītāja, jo tāds kinētiskais malkas skaldītājs nav pieejams nomā nekur. Es nezinu, kāpēc pat Rīgā nav. Ir tikai hidrauliskie. Salīdzinoši ar kinētisko, tie ir lēni. No Rīgas ir braukuši, no Preiļiem, Bauskas, no dažādām vietām."

Uzņēmuma īpašnieku Ati Muižnieku skumdina tas, ka vietējie ļoti maz izvēlas atbalstīt savējos, malkas skaldītāju neviens bebreņietis nav iznomājis, tomēr "Sēlijas noma" piedāvā arī pakalpojumus, kas saistīti ar lauksaimniecības tehniku, šeit gan ir arī vietējo pieprasījums. Atis teic: "Mēs mēģinām, kaut ko eksperimentējam. Tā kā paši nodarbojamies ar

lauksaimniecību, vēl papildus ir dažāda tehnika sienu sagatavošanai."

"Sēlijas noma" ir līgums ar Bebreņes vispārīgglītojošo un profesionālo vidusskolu, līdz ar to uzņēmums sagatavo sienu skolas zirgiem. Protams, arī citiem palīdz, cik vien atļauj laiks un spēks – nopļauj zāli, savālo sienu, jo pieejamā tehnika ļauj sniegt šādus pakalpojumus.

Uzņēmumā "Sēlijas noma" pamatā darbojas pats uzņēmuma īpašnieks Atis Muižnieks, bet bez palīgiem tomēr neiztikt – ja pats saimnieks nav mājās, tad instrumentus izsniedz Ata vecāki, līdz ar to nomas darbība tiek nodrošināta katru dienu teju cauru diennakti. Atis teic, ka pilnīgi noteikti uzņēmums turpinās attīstīties, pamazām tiks iegādāti jauni instrumenti nomaī, ideju, kā attīstīt uzņēmumu, ir daudz, tikai jādara.

Ar uzņēmuma "Sēlijas noma" piedāvājumu var iepazīties mājaslapā [www.selijasnoma.lv](http://www.selijasnoma.lv), kā arī uzņēmums plašāk iepazīstina ar instrumentu darbību un iespējām Facebook lapā Sēlijas noma.

\*\*\*

Uzņēmums "Sēlijas noma" šogad bija izvirzīts konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada jaunais uzņēmums"

Teksts, foto: Māra Multiņa

## BIEDRĪBA

### BIEDRĪBA „ŠĒDERES NĀKOTNE” DARA SAVU CIEMU LABĀKU!

Augšdaugavas novadā dzīvo cilvēki, kuriem mirdz acis par to, ko viņi dara. Cilvēki sapņo, savus sapņus pieraksta, apspriež ar domubiedriem, līdz izveido savu biedrību un sapņus pārvērš reālos darbos. Tā kopš pērnā gada maija ir sākusi darboties biedrība "Šēderes nākotne". Kopienām ir vajadzīgi jauni cilvēki, kas ir virzītājspēks un spēj pulcēt sev apkārt darbīgus, ar idejām bagātus cilvēkus, kuriem rūp sava vieta.

Biedrībā "Šēderes nākotnē" darbojas 13 biedri, bet biedrības rīkotajās aktivitātēs labprāt iesaistās arī pārējie ciema iedzīvotāji.

Biedrības „Šēderes nākotne” priekšsēdētāja Aļona Romanova stāsta par biedrības darbību: „Sasaucam sapulces, tad kopīgi lemjam, ko mēs darīsim. Mērķis ir veidot spēcīgu Šēderes pagasta kopienu, veidot labvēlīgu vidi jauniešiem bērniem.” Biedrības dalībniece Rita Butkeviča piebilst: „Galvenais jau, protams, ir bērni, jo Šēderes ciematā, pašā ciematā ir ļoti daudz ģimenes, kuplas ģimenes. Es uzskatu, ka mums ir jādomā par viņiem, lai viņiem būtu droši, lai viņiem būtu ko darīt, lai neklīst vienkārši apkārt kaut kur. Mēs viņus arī iesaistām šajos darbos, kaut vai grābeklis rokā, kaut vai kādus akmentiņus nest, viņi labprāt to dara.”

"Šēderes nākotnei" ir ļoti

daudz ideju, ko vēlētos īstenot. Sākot ar praktiskām lietām, ko var darīt pašu spēkiem, līdz pat sarežģītākām, kur ir nepieciešams speciālistu atbalsts. Biedrība vēlas Šēderes ciemu popularizēt kā dabas tūrisma vietu – ciemam cauri plūst skaista upe.

Pērn jau ir veikti pirmie vides labiekārtošanas darbi: „Pirmais mūsu darbiņš bija tieši mūsu pašu ieguldījums, mēs neprasījām palīdzību no malas – tā ir pludmales atjaunošana, atpūtas vietas ierīkošana, lai te varētu nākt bērni ar ģimenēm, atpūsties, pavadīt savu brīvo laiku,” stāsta A. Romanova.

Biedrība laiku lieki netērē un uzreiz ķeras vēršim pie rāgiem – pērn tika īstenots pirmais biedrības LEADER projekts, izveidojot brīvdabas treniņu laukumu Šēderes ciemā. Šēderes nākotne ir īstenojusi arī vairākas talkas, pasākumus, bet viens ir pavisam īpašs:

„Mums bija ļoti labi izdevies pasākums Meža dienas. Mēs bijām visi biedri iesaistīti, mums biedrībā daudz mednieku. Atsaucība bija ļoti liela, bija pāri 100 cilvēki ieradušies, bet ne tikai no mūsu pagasta, brauca arī no Daugavpils, no Ilūkstes, no Eglaines, no tuvākajām vietām,” teic A. Romanova un R. Butkeviča.

Biedrība ar pašvaldības finansējumu ir iegādājusies solus un galdus pasākumiem, ko izgatavojis vietējais amata meistars. Biedrības dalībnieki ir patiesi gandarīti, ka finansējums veiksmīgi tika izmantots un tā pienesums ir jūtams kā biedrības



ikdienā, tā arī organizētajos pasākumos:

„Tiešām prieks, ka varam priekš cilvēkiem kaut ko tādu izveidot. Un būtībā cilvēki tiešām aktīvi un pretimnākoši, nāk un palīdz, tāpēc biedrība arī atbalsta ļoti daudz pasākumus.”

Biedrība labprāt atbalsta pašvaldības organizētos pasākumus iesaistās, materiāli atbalsta, ja nepieciešama palīdzība, neatteiks.

Šēderes kopiena izceļas ar

to, ka vietējie iedzīvotāji aktīvi apmeklē gan pašvaldības, gan biedrības organizētos pasākumus. Vai ir kāds īpašs noslēpums, kā var aktivizēt vietējo sabiedrību? Biedrības priekšsēdētāja Aļona stāsta, ka vainīgs ir kovidlaiks, kad ierobežojumi īsti neļāva cilvēkiem iziet sabiedrībā, satikties. Tagad, redzot biedrības aktivitāti, arī pārējie vēlas iesaistīties, palīdzēt.

Biedrībai Šēderes nākotne ir daudz plānu un ideju, ko attīstīt

arī turpmāk.

Aļona Romanova teic: „Mēs gribam daudz un tagad, bet mēs saprotam, ka tas nav iespējams! Mums ir mākslīgais ūdenskritums, bet pie tā ūdenskrituma nav sakārtota vide. Līdz ar to, ir plāni jauniem darbiem – mēs kopā gribam sakārtot ūdenskrituma apkārti, ierīkot kādu atpūtas vietu, varbūt tūrisma objektu kādu. Mums ir salīnā, bet arī tai ir nepieciešami labiekārtošanas darbi. Padomā ir uzrakstīt projektu bērnu laukumam. Mēs esam gatavi strādāt un mēs esam ļoti forša komanda. Ja mēs rīkosimies, ja būs realizēti projekti, kurus mēs domājam, mēs ceram piesaistīt šeit iedzīvotājus ar kuplām ģimenēm. Mums Šēderē ir viena slēgta māja, mēs ceram, ka varbūt kādreiz tā būs pilna ar ģimenēm, bērniem, jauniešiem.”

Biedrība ir enerģiska un aizrautīga, ir lepnī, ka dzīvo laukos un var šeit piepildīt savus sapņus. Reiz biedrības vadītāja Aļona ir teikusi brīnišķīgu atziņu – laukos ir ko darīt, un tie, kas grib, tie arī atradīs sev nodarbošanos. Šeit ir svaigs gaiss, skaista daba, jauki cilvēki apkārt. Kur gan var vēl labāk dzīvot?

\*\*\*

Biedrība "Šēderes nākotne" šogad saņēma balvu konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada rosīgākā biedrība"

Teksts, foto: Māra Multiņa



## ILŪKSTES KATOĻU DRAUDZE ŠOGAD ĪSTENO DIVUS PROJEKTUS

2024. gadā Ilūkstes Romas katoļu draudze īstenoja Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansēto Latvijas lauku attīstības programmas 2014. – 2020. gadam apakšpasākuma "Darbības īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju" aktivitātes "Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas" projektu.

Projekta "Apkures sistēmas sakārtošana mikroklimate nodrošināšanai baznīcas ēkā Ilūkstē, Vienības laukums 2" mērķis ir nodrošināt Ilūkstes Romas katoļu baznīcā optimālu mikroklimate, lai saglabātu baznīcā esošos kultūrvēsturiskos objektus un 2020. gadā projekta "Ilūkstes katoļu baznīcas ērģeļu



atjaunošana un simtgades svinības" ietvaros atjaunotās pneimatiskās ērģeles, kā arī nodrošinātu pieņemamu baznīcas telpu klimatu tās apmeklētājiem.

Projekta ietvaros draudzes ēkā tika iebūvēts jauns, efektīvs granulu apkures katls, kā arī tika izbūvēta rūpnieciski izolēta siltumtrase no draudzes mājas līdz baznīcas ēkā esošajai apkures sistēmai. Granulu katls

ir aprīkots ar attālināto vadību, tāpēc ar viedtālruna palīdzību ir iespējams regulēt temperatūru gan baznīcas ēkā, gan draudzes mājā.

Kopējie projekta izdevumi ir 21 232,43 eiro, no kuriem 90% nodrošina Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), bet atlikušos izdevumus finansē Augšdaugavas novada pašvaldība un katoļu draudzes



locekļu ziedojumi.

Saņemot pašvaldības finansējumu 3500 eiro apmērā, Ilūkstes Vissvētākās Jaunavas Marijas Romas katoļu draudze prāvesta Andreja Trapučkas vadībā 2024. gadā veic šādus darbus: draudzes mājā Raiņa ielā 2, Ilūkstē, tika iebūvētas 29 durvis mājas pagrabā, gaitenī un otrajā stāvā, savukārt šobrīd tiek veikti bruģēšanas darbi, kas savieno

draudzes māju ar baznīcu 80 kvadrātmetru platībā, darbus veic Augšdaugavas novada pašvaldības uzņēmums SIA "Ornaments".

*Teksts: Māra Multiņa*

*Foto: M. Multiņa, Ilūkstes Romas katoļu draudzes arhīvs*

## SILENES ROMAS KATOĻU BAZNĪCAS TERITORIJĀ JAUNS SEGUMS

Laikā no 1. maija līdz 30. septembrim Silenes Romas katoļu baznīcas teritorijā tika veikti pagalma seguma atjaunošanas darbi. Tika noņemts vecais segums, sagatavota bruģēšanas darbiem paredzētā teritorija, uzstādītas betona bruģa un trotuāru apmales, kā arī apzaļumota teritorija. Visus darbus brīvprātīgi veica baznīcas draudzes locekļi.

Silenes Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca ir nozīmīgs



vēstures arhitektūras piemineklis – lielākais koka katoļu dievnams Jelgavas diecēzē. Patiecoties draudzes darbībai, iepriekšējos gados baznīcā



tika ierīkota izstāde "Senā garīgās kultūras mantojuma saglabāšana un garīgo sabiedrisko aktivitāšu attīstība Skrudalienas pagastā", kura

katru gadu tiek papildināta ar jauniem eksponātiem. Tādējādi baznīcu apmeklētājiem ne tikai ticīgie, bet arī tūristi. Lai izveidotu apmeklētājiem draudzīgu vidi,

bija nepieciešams atjaunot baznīcas pagalma segumu, jo iepriekš veiktās apsekošanas laikā fiksēti cementa seguma defekti, kas liecināja par būtiskiem strukturāliem bojājumiem.

Draudzes locekļi izsaka pateicību Augšdaugavas novada pašvaldības domei par piešķirto 1000 eiro finansējumu, kas tika novirzīts bruģēšanas materiāla iegādei. Draudze izsaka pateicību viesu mājas "Kalnu Pūpolu" īpašniekam par palīdzību transporta izdevumu apmaksāšanai būvgružu utilizēšanai.

*Informāciju sagatavoja Sofija Mole, Silenes Romas katoļu draudzes pārstāve*

## KALKŪNOS MĒĢINA TAUPĪT, NOMAINOT ELEKTRĪBU PRET GRANULĀM

Veicinot pašvaldības līdzekļu taupīšanu, Augšdaugavas novada pašvaldībai piederošā ēkā Kalkūnes iela 19H, Kalkūnos, elektrisko sildītāju vietā tiks turpmāk izmantota granulu apkure.

Ēkā, kurā apvienības pārvalde veic savu saimniecisko darbību, atrodas garāžas ar noliktavām,



kā arī darbinieku telpas, jau vairākus gadus radīja problēmas apkures jomā. Telpu apkurei tika izmantoti elektriskie sildītāji, kas veicināja ļoti augstas ēkas ekspluatēšanas izmaksas. Ar SIA "NPS" un Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes atbalstu vienā no tehniskajām telpām tika uzstādīts granulu katls, kas turpmāk tiks izmantots ēkas apkurināšanai.

Pašvaldības tehniskais direktors Valērijs Ļaksa uzsver,

ka granulas kā energoresurss ir daudz lētākas nekā elektrība. "Realizējot šo energotaupības pasākumu, tika ieguldīti minimāli līdzekļi, proti, nomainītas maģistrālās apkures caurules, kas radīja iespēju izmantot jau esošo granulu katlu," skaidro V. Ļaksa.

Kalkūnes pagasta ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzinis kopā ar darbiniekiem turpmāk saviem spēkiem nodrošinās apkures sistēmas ekspluatēšanu.

## TAPS TĪRĀS ENERĢIJAS PĀRNESES ATBALSTA CENTRS

Augšdaugavas novada pašvaldība 2021. gadā izstrādāja un apstiprināja novada "Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu 2021.–2030. gadam", kurā ir izvirzīti vairāki prioritārie pasākumi oglekļa dioksīda (CO<sup>2</sup>) emisiju samazināšanai un energoefektivitātes uzlabošanai pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošajos objektos. Lai nodrošinātu enerģijas patēriņa uzskaiti un analīzi, pašvaldība ir ieviesusi



un uztur energopārvaldības sistēmu, kuras mērķis ir nodrošināt pašvaldībai iespēju ieviest sistemātisku pieeju nepārtrauktam enerģijas rādītāju uzlabojumam.

Lai palielinātu plašākas sabiedrības izpratni un iesaisti energoefektivitātes pasākumu īstenošanā, pašvaldība piedalās vairākos projektos ar mērķi racionāli apsaimniekot pašvaldības īpašumā esošās ēkas un citus energopārvaldības sistēmā iekļautos infrastruktūras objektus, samazināt pašvaldības izmaksas, uzlabot konkurētspēju, novirzot ietaupītos līdzekļus attīstībai, kā

arī ieviesto aktivitāšu rezultātā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas

Šī gada oktobrī pašvaldība kopā ar partneriem no Čehijas, Polijas, Lietuvas, Rumānijas, Vācijas, Ukrainas un Latvijas uzsāka realizēt starptautisku projektu "Tīrās enerģijas pārnese atbalsta centrs (TEPAC)". Projekts saņēma finansējumu LIFE programmā, kas ir Eiropas Komisijas finansu instruments vides un klimata jomā, ar mērķi veicināt, aktualizēt, attīstīt un īstenot ES vides un klimata politiku, līdzfinansējot projektus ar Eiropas pievienoto vērtību.



## PROJEKTS

Triju gadu laikā katrā no iesauktajam pilotpašvaldībām tiks izstrādāta Tīras enerģijas pārneses atbalsta centra harta un koncepcija, tiks izveidota personāla apmācības programma, organizēti emisiju samazināšanu veicinoši pasākumi. Centri kļūs par saskarsmes vietu starp pašvaldībām, iedzīvotājiem, uzņēmumiem un nevalstiskajām organizācijām, lai īstenotu virzību uz klimatneitralitāti.

Pirmā projekta partneru tikšanās notika 16.-17. oktobrī

Prāgā, Čehijā. Ieceru izdošanos novēlēja projekta uzraudze no Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūras (CINEA) Elisa Marteluči uzsverot, ka projekta pieteikums atstāja ļoti pozitīvu iespaidu uz vērtēšanas komisiju.

Projekta vadošā partnera Energoefektivitātes centra "SEVEN" pārstāvji bija sagatavojuši darbnīcas, kurās kopā ar ekspertiem dalībnieki izstrādāja darba plānu pirmajiem sešiem mēnešiem un lika pamatus TEPAC hartu

izstrādei. Latviju ekspertu līmenī projektā pārstāvēs SIA "Ekodoma". Nākamajā etapā tiks sasaukta projekta vadības grupas sanāksme, lai apspriestu izveidoto darba plānu TEPAC izveidošanai Augšdaugavas novadā.

Augšdaugavas novada pašvaldības mērķis, piesaistot LIFE programmas finansējumu, ir izveidot novada teritorijā "Tīras enerģijas pārneses atbalsta centru (TEPAC)", kurā fiziskas un juridiskas personas varēs saņemt konsultācijas

par darbībām un finansējuma piesaistes iespējām enroefektivitātes jautājumu risināšanā.

Tīras enerģijas pārnese attiecas uz metožu un tehnoloģiju izmantošanu, kas ļauj efektīvi pārvietot un piegādāt enerģiju, kas iegūta no atjaunojamiem avotiem, piemēram, saules, vēja, ūdens vai ģeotermālās enerģijas.

\*Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība, taču autoru uzskati un viedokļi atspoguļo tikai projekta īstenotāju redzējumu, nevis Eiropas Savienības vai Eiropas

Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūras (CINEA) nostāju. Ne Eiropas Savienība, ne granta sniedzējs neatbild par šeit sniegtu informāciju.

Teksts, foto: Kristīne Kuņicka



## CEĻI

### BŪVDARBUS REĢIONĀLAJĀ CEĻĀ P70 POSMĀ STARP ILŪKSTI UN SVENTI PLĀNO PABEIGT NAKAMGAD

VSIA Latvijas Valsts ceļi Komunikācijas daļa informē, ka Augšdaugavas novadā turpinās būvdarbi uz valsts reģionālā autoceļa Svete-Lietuvas robeža (Subate) (P70) starp Ilūksti un Sventi (0,06-12,22 km). Ieviesti plaši satiksmes ierobežojumi ar vairākiem pagaidu luksoforiem, tādēļ posma izbraukšanai jāplāno 45 minūtes.

Uz autoceļa P70 darbi pašlaik notiek sešos posmos, piecos

no tiem vienā braukšanas joslā jau ieklāta asfalta apakškārta. Ceļa 3,65 kilometrā ir pārbūvēta Silupes caurteka, virs kuras izbūvētas ceļa konstruktīvās kārtas, un pār to atjaunota satiksme. Darbi turpinās pie zemes klātnes ierakuma un uzbēruma būvniecības, drīzumā atsāks asfaltēšanu. Līdz tehnoloģiskajam pārtraukumam novembrī posmā paredzēts izbūvēt asfalta apakškārtu un saistes kārtu, bet dilumkārtu izbūvēs nākamgad.

Visā 12 km posmā pārbūvē ceļa konstruktīvās kārtas, pastiprinot ceļa pamatus. Sakārto ūdens atvadi, rok un tīra grāvjus, pārbūvē un atjauno caurtekas, izbūvē drenāžas sistēmu. Visus sešus autobusu



pieturvietu pārus pārbūvēs un aprīkos ar atkritumu urnām un soliņiem, vecos paviljonus nojauks un to vietā uzstādīs jaunus. Noslēgumā uzstādīs jaunas ceļazīmes un citu ceļa

aprīkojumu, kā arī vietās, kur tas ir nepieciešams – drošības barjeras.

Trīs laidumu dzelzsbetona tiltam pār Ilūkstes upi (9,52 km), kurš uzbūvēts 1981.

gadā, atjaunos dzelzsbetona konstrukcijas un pārbūvēs brauktuvi, atjaunos balstu konstrukcijas un nogāžu nostiprinājumus. Galvenie tilta būvdarbi noritēs nākamgad, bet darbu laikā satiksme uz tilta notīs pa vienu braukšanas joslu.

Būvdarbus veic CBF SIA Binders par līgumcenu 9 422 639,30 eiro (ar PVN), darbus finansē no valsts budžeta. Būvuzraudzību nodrošina PA BPU&IngWay, ceļa pārbūves projekta autors ir SIA Pro Via. Silupes caurtekas un tilta pār Ilūkste upi būvprojekta autors ir SIA Kurbada tilti. Būvdarbus plānots pabeigt 2025. gada vasaras sākumā.

Foto: Renārs Koris

## IZMAIŅAS SOCIĀLAJĀ JOMĀ

### VALDĪBAS PLĀNOTĀS IZMAIŅAS LABKLĀJĪBAS JOMĀ

Ministru kabinets otrdien, 8. oktobrī, valdības sēdē apstiprinājis vairākas būtiskas izmaiņas nodokļu un finanšu politikā, kuras tiks iesniegtas Saeimā lešanai kopā ar 2025. gada budžeta projektu.

Novērtējot labklājības nozares budžetu 2025. gadam, labklājības ministrs Uldis Augulis uzsver: "Esam veidojuši stabilu budžetu, lai nodrošinātu ilgspējīgus sociālos pakalpojumus esošajā apmērā, respektējot valdības noteikto prioritāti – iekšējā un ārējā drošība. Īpaši gandarīts esmu par īstenoto ieceri, kas ir bijusi viena no manām prioritātēm – indeksācijas apmēra dubultošana pensijai vai tās daļai. Tāpat esam paredzējuši dažādas pozitīvas izmaiņas, kas skars ikvienu Latvijas iedzīvotāju, gan palielinot neapliekamo minimumu un minimālās darba algas apjomu, gan atbalstot strādājošos vecākus, kā arī nodrošinot lielāku finansiālo atbalstu sociālās rehabilitācijas programmām un ārpus ģimenes aprūpei. Turpinām darbu, lai varētu realizēt Labklājības ministrijas iniciētos priekšlikumus, nodrošinot lielāku atbalstu ģimenēm ar bērniem."

Ko paredz valdības piedāvātās izmaiņas labklājības jomā.

#### Pensijas un to indeksācija

Ir paredzēts, ka 2025. gada 1. oktobrī indeksēs to pensijas daļu, kas būs iepriekšējā kalendārā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas pilnā apjomā. Tiek prognozēts, ka tie varētu būt aptuveni 1518 eiro. Šobrīd indeksē tikai pusi no iepriekšējā kalendārā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī. Šobrīd vecuma pensijas pilnā apmērā indeksē aptuveni 76% vecuma pensionāru, bet 2025.gadā tie jau būs aptuveni 98%.

Lai kompensētu darbaspēka nodokļu izmaiņu radīto samazinājumu budžeta ieņēmumos, plānots pārnest vienu procentpunktu no fondētās pensiju shēmas (otrā līmeņa) uz pensiju pirmo līmeni, novirzot attiecīgi pirmajam līmenim 15% un otrajam līmenim 5%. Šāds risinājums paredzēts terminēti laika periodā no 2025. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim. Kopējais iemaksas strādājošā nākotnes pensiju kapitālam nemainās, tās paliek 20 procentu apmērā.

Pašlaik 14% tiek novirzīti pirmajam pensiju līmenim un 6% otrajam pensiju līmenim. Piedāvājums ir pirmajam līmenim novirzīt 15% un otrajam līmenim 5%. Abiem šiem līmeņiem ir savs ikgadējs ienesīgums. Pirmajam

līmenim to nosaka atbilstoši valsts vecuma pensijas kapitāla aktualizācijas noteiktajai kārtībai, kur viens no faktoriem ir patēriņa cenu indekss, vienkāršāk sakot – inflācija. Otrajam līmenim svarīga ir ieguldījumu pārvaldnieka piedāvātā ieguldījumu stratēģija un šo ieguldījumu atdeve. Dati liecina, ka pēdējos gados pensionāriem ienesīgāki ir bijuši ieguldījumi pirmajā līmenī, līdz ar to piedāvātās īslaicīgās izmaiņas nodokļu maksātāju nākotnes pensijas nesamazinās. Bez tam, ja otrā līmeņa iemaksas var ciest arī zaudējumus un ieguldītais kapitāls var samazināties, tad valsts pirmā līmeņa pensijas kapitāls katru gadu tiek indeksēts un nevar samazināties.

No 2025. gada plānots palielināt pensionāra neapliekamo minimumu no 500 uz 1000 eiro mēnesī, kas pozitīvi ietekmēs aptuveni 46,2% visu veidu pensiju saņēmējus (tos, kuru ienākumi ir līdz 4200 eiro mēnesī). 53,8% visu veidu pensiju saņēmēju jau šobrīd no saņemtās pensijas iedzīvotāju ienākumu nodokli nemaksā.

#### Minimālā darba alga

Ir plānots, ka 2025. gadā minimālā darba alga valstī tiks noteikta 740 eiro mēnesī, kas ir par 40 eiro vairāk nekā pašlaik.

#### Vecāku pabalsts

Plānots, ka vecāku pabalsta saņēmējam, kurš ir nodarbināts

un neatrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai arī bērna kopšanas laikā gūst ienākumus kā pašnodarbinātais, 2025. gadā vecāku pabalstu izmaksās 75 % apmērā no piešķirtā vecāku pabalsta apmēra. Šobrīd izmaksā 50%.

Iecerēts, ka, sākot ar 2025. gadu, no iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojamā summa darba devēja piešķirtajam bērna piedzimšanas pabalstam būs 500 eiro. Šobrīd ar šo nodokli neapliek darba devēja darbiniekam piešķirto bērna piedzimšanas pabalstu, ja pabalsts izmaksāts sešu mēnešu laikā no bērna piedzimšanas dienas un tas ir līdz 250 eiro par katru vienā dzemdībās dzimušu bērnu.

#### Garantētā minimālā ienākuma (GMI) sliekšņi

Zemākais minimālo ienākumu sliekšnis no 2025.gada 1.janvāra būs 22% no ienākumu mediānas jeb 166 eiro (šobrīd tas ir 20% apmērā jeb 137 eiro). Attiecīgi arī GMI sliekšnis būs 22% apmērā no ienākumu mediānas un no tā izrietošo pabalstu apmēri - GMI pabalsts, mājokļa pabalsts, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts pensijas vecumu sasniegušām personām, personām ar invaliditāti vispārējā gadījumā, kā arī pabalsts ikmēneša izdevumiem pilngadību sasniegušām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc

ārpusģimenes aprūpes.

#### Sociālās rehabilitācijas programmas

Papildus 4,4 miljoni eiro paredzēti sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai, tajā skaitā, lai preču un pakalpojumu cenu inflācijas rezultātā nesamazinātos pakalpojuma apjoms. Tāpat paredzēts finansējums, lai arī turpmāk nodrošinātu valsts finansētus pakalpojumus bērniem ar autiskā spektra traucējumiem (AST), proti, psihosociālās rehabilitācijas uzturošās terapijas veidā tiek nodrošināts pakalpojums bērniem ar AST un psihosociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem ar AST, kuriem noteikta invaliditāte, un viņu ģimenes locekļiem.

#### Atbalsts ārpusģimenes aprūpei

2025. gadā plānots 909 tūkstošus eiro atvēlēt ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru pakalpojumu attīstīšanai, tostarp psihologu konsultācijām, atbalsta grupām audžuģimenēm un aizbildņiem un individuālām vajadzībām audžuģimenēs un specializētajās audžuģimenēs ievietotajiem bērniem, balstoties uz speciālistu vērtējumu vai rekomendācijām.

Egils Zariņš, Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciālists



## AUGŠDAUGAVAS NOVADA KULTŪRAS UN TŪRISMA PĀRVALDES PASĀKUMU PLĀNS NOVEMBRIM

## Augšdaugavas novada Kultūras centrs "Vārpa"

18. novembrī plkst. 14.00 Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltīts koncerts "Tev mūžam dzīvot, Latvija!".

27. novembrī plkst. 19.00 Cirka izrāde.

30. novembrī plkst. 14.00 Senioru Eiropas deju kolektīvu sadancis "Andrejdienas burvestības".

## Bīķernieku pagasts

12. novembrī plkst. 16.00 Bīķernieku Kultūras namā viktorīna jauniešiem un bērniem "Mana Latvija-mana dzimtene".

14. novembrī plkst. 13.00 Bīķernieku Kultūras namā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svētku koncerts "Mūsu sirdis pieder Tev, Latvija!".

27. novembrī plkst. 15.30 Bīķernieku kultūras namā sveču liešanas darbnīca.

## Bebrenes pagasts

9. novembrī plkst. 19.00 Bebrene Kultūras namā spēlfilma "Zeme, kas dzied".

11. novembrī plkst. 17.00 Lāpu gājiens "Gaismā būt!". Pulcēšanās Bebrene kultūras nama lielajā stāvlaukumā. 18.00 Sveču nolikšana pie Bebrene "Brīvības pieminekļa".

16. novembrī plkst. 16.00 Bebrene Kultūras namā, Laura Valtera koncerts "Sirds Silta Sajūta", veltīts Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai.

## Dvietes pagasts

16. novembrī plkst. 15.00 Dvietes Kultūras namā svētku koncerts "Par zemi, ko mīlam!".

## Dubnas pagasts

16. novembrī plkst. 19.00 Dubnas Kultūras namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltīts pasākums "Gods man dzīvot Latvijā".

## Ilūkste

11. novembrī plkst. 17.00 Lāpu gājiens no Ilūkstes brīvdabas estrādes līdz Ilūkstes Kultūras un mākslas centram. 17.30 Svinīgais brīdis pie Lāčplēša kara ordeņa kavalieru stēlām.

13. novembrī plkst. 18.00 režisora Māra Martinsona un scenārija līdzautora Daiņa Īvāna spēlfilma "Zeme, kas dzied".

16. novembrī plkst. 18.00 Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīts, svinīgais pasākums. Ilūkstes apvienības pārvaldes pateicību pasniegšana, brāļu Puncuļu svētku koncerts.

18. novembrī no plkst. 17.00 līdz 22.00 Ilūkstes Vienības laukumā gaismas instalācijas un patriotisko dziesmu atskaņošana.

## Kalupes pagasts

11. novembrī plkst. 15.30 Kalupes Vissvētākā Altāra Sakramenta Romas katoļu baznīcā dievkalpojums.

11. novembrī plkst. 16.30 no baznīcas līdz Kalupes Baltaču kapsētai Lāpu gājiens, pieminot Lāčplēša ordeņa kavalieri, kalupieti Bronislavu Šaršūnu.

18. novembrī plkst. 15.00 Kalupes apvienības pārvaldes ēkā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svinīgais pasākums "Daudz laimes, Latvija!".

## Naujenes pagasts

16. novembrī plkst. 18.00 Naujenes Kultūras centrā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltīts pasākums "Sapnis par Latviju" divās daļās - koncerts un svinības. Lai nodrošinātu vietu, nepieciešama galdiņu rezervācija, tālr. 26804567 (Santa).

## Maļinovas pagasts

4. novembrī plkst. 16.00 Maļinovas pagasta Saieta namā Mārtiņdienas radošā darbnīca-izstādes veidošana ar Ināru Ivanovsku.

14. novembrī plkst. 16.00 Maļinovas pagasta saieta namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltīts svētku pasākums "Es lepojos ar Tevi, Latvija!".

## Medumu pagasts

17. novembrī plkst. 17.00 Medumu Tautas namā pasākums "Saktas stāsts". Programmā: Ēnu teātra uzvedums, sarunu vakars "Manas ģimenes likteņi", radošās darbnīcas ģimenēm, Pirmā pasaules kara muzeja stāsts, kopīgas rotaļas, vakara Uguns šovs.

## Nīcgales pagasts

18. novembrī plkst. 12.00 Nīcgales Tautas namā, Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīts svinīgais pasākums "Ar Latviju sirdī".

30. novembrī plkst. 19.00 Nīcgales Tautas namā amatiermākslas kolektīvu koncerts-balle "Lai kopā sanākam".

## Pilskalnes pagasts

22. novembrī plkst. 19.00 Pilskalnē, atpūtas mājā "Dubezers" Rudens noskaņu groziņballe kopā ar Artūru Lapu. Pieteikšanās līdz 19. novembrim pa tālr. 29337915 (Vīta).

## Skrudalienas pagasts

17. novembrī Silenes Kultūras namā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svētku pasākums, plkst. 14.30 - radošā darbnīca "Latvija Tavās rokās", plkst. 15.00 - Svētku koncerts "Latvijas stāsti".

## Sventes pagasts

16. novembrī plkst. 14.00 Sventes Tautas namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltīts koncerts "Caur miglas rītiem pa baltu ceļu".

## Subate

13. novembrī plkst. 18.00 Subates Kultūras namā filmas "Zeme, kas dzied" kinoseanss. Biļete 3 eur.

18. novembrī plkst. 16.00 Subates Kultūras namā Valsts svētku koncerts.

22. novembrī plkst. 16.00 Subates Kultūras namā Rudens radošā nodarbība senioriem.

29. novembrī plkst. 17.00 Subates Kultūras namā Galda spēļu vakars.

## Šēderes pagasts

8. novembrī plkst. 17.30 Šēderes Kultūras namā Latviešu tautas pasaku vakars. Pieaugušie lasīs bērniem pasaku, bērni iejutīsies pasakas varoņu lomās un izspēlēs to.

15. novembrī plkst. 15.00 Šēderes ciema centrā Latvijas dzimšanas dienas priekšvakarā mastā tiks pacelts Latvijas valsts karogs. Kopīgas dziesmas, jaukas sarunas un svētku kliņģera baudīšana.

## Vaboles pagasts

17. novembrī plkst. 12.00 Vaboles pagasta Kultūras namā Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīts svinīgais pasākums "Latvijai un mīlestībai".

17. novembrī plkst. 20.00 groziņballe ar Daini un Jāni Somiem. Galdiņu rezervācija līdz 12. novembrim pa tālr. 26065446 (Sintija).

## IZSTĀDES

1. novembrī Vecsalienas muižā gleznu izstādes atklāšana "Latvijas pļavu krāšņums", izstāde būs skatāma visu novembri.

No 1. līdz 30. novembrim Maļinovas pagasta saieta namā skatāma Jeļenas Požarskas gleznu izstāde "Latvijas dabas ainavas".

Līdz 29. novembrim Višķu pagasta pārvaldē Ligitas Ļaļinas gleznu izstāde "Pieskāriens sev!".

Līdz 30. novembrim Skrindu dzimtas muzejā Nellijas Muižnieces gleznu izstāde

## ■ PAŠVALDĪBA

NOTEIKTS TERMIŅŠ  
DĀRZU UN PARKU  
BIOLOĢISKO  
ATKRITUMU  
DEDZINĀŠANAI  
NOVADA PILSĒTĀS UN  
VASARNĪCĀS

3. oktobra Augšdaugavas novada pašvaldības ārkārtas domes sēdē deputāti atbalstīja priekšlikumu noteikt laika posmu no 14. līdz 27. oktobrim, kad pieļaujama nekompostējamo dārzu un parku atkritumu dedzināšana Ilūkstē, Subatē un novadā esošajās vasarnīcu teritorijās, tostarp dārzkopības biedrībās. Ja attiecīgajā laika posmā iestāsies ilgstošs nokrišņu periods, termiņš tiek pagarināts līdz 2024.gada 3. novembrim.

Saskaņā ar Augšdaugavas novada domes 2022. gada 27. janvāra saistošo noteikumu Nr. 31 ("Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Augšdaugavas novadā") 24. punkta 24.3. apakšpunktu, novada teritorijā ir pieļaujama koksnes un augu, nekompostējamo dārzu un parku atkritumu sadedzināšana, taču pilsētu un vasarnīcu teritorijās sadedzināšana var notikt tikai pašvaldības noteiktajā divu nedēļu laika posmā pavasarī un rudenī, kad notiek teritoriju sakopšanas darbi.

Dedzināšana ir pieļaujama, ja tas netraucē apkārtējos cilvēkus, nerada draudus cilvēku dzīvībai un veselībai, videi, kā arī personas mantai.

AIZVADĪTS  
"SĒLIJAS KAUSA  
2024" IV POSMS  
MOTOKROSĀ

Ilūkstes Celmju mototrasē jau 18. reizi rudens iesākas ar motokrosa sacensībām – biedrība "Moto Ilūkste" nu jau sesto reizi rīkoja "Sēlijas kausa 2024" IV posmu motokrosā. Šogad sacensībās piedalījās 98 motocikli 20 sporta klasēs.

Savus spēkus sacensībās pārbaudīja arī ilūkstieši:

Kristers Millers MX1B klasē ieguva 1. vietu, Dāvis Kurmis MX1 klasē – 1. vietu, kā arī blakusvāģu amatieru klasē 3. vietu ieguva kantētājs Artis Fjodorovs ar stūrmani Iļu Dektjarjovu no Preiļiem.



## SPORTS ■



## PROJEKTS

### AUGŠDAUGAVAS NOVADS VEICINA ENERĢIJAS TAUPIŠANU UN ILGTSPĒJU

Augšdaugavas novada pašvaldība ik dienas sper būtiskus soļus pretī ilgtspējīgākai novada attīstībai, tostarp 2023. gadā ieviešot energopārvaldības sistēmu, kas palīdz efektīvāk izmantot energoresursus pašvaldības ēkās un infrastruktūrā. Šīs sistēmas galvenais mērķis ir samazināt enerģijas patēriņu un izmaksas, nemazinot komforta apstākļus lietotājiem, kā arī uzlabot resursu izmantošanu un mazināt negatīvo ietekmi uz vidi. Sistēma ir ieviesta atbilstoši prasībām, kas definētas pašvaldībām Energoefektivitātes likumā.

Ilgtspējīgas attīstības plānu ieviešanai praksē pašvaldība sadarbībā ar vēl septiņām Latvijas pašvaldībām piedalās projektā OwnYourSECAP. Tā ietvaros novads ir identificējis un īsteno vairākas iniciatīvas, kas ne tikai uzlabos

pašvaldības ēku enerģijas patēriņu rādītājus, bet arī veicinās izpratni par enerģijas taupīšanas iespējām gan pašvaldības darbinieku, gan iedzīvotāju vidū.

Pašvaldība ir izvēlējusies trīs rīcības, ko tā uzsāka īstenot 2024.gada oktobrī. Pirmais pasākums, kas notika 8.oktobrī bija apmācības Augšdaugavas novada pašvaldības iestāžu vadītājiem sadarbībā ar SIA "Ekodoma". Tās nodrošināja iespēju izvērtēt enerģijas taupīšanas risinājumus savās ēkās un iecerēt arī jaunus risinājumus, kuriem nav nepieciešami lieli finansiāli līdzekļi.

Otra projekta aktivitāte ir izveidot atbalsta centru iedzīvotājiem, kur ikviens varēs uzzināt par enerģijas taupīšanas veidiem un iespējām, kā arī videi draudzīgiem risinājumiem, kas noderēs arī privātajām mājaiņniecībām.

Paredzēts arī organizēt sacensības starp pašvaldības ēkām. Augšdaugavas novada pašvaldība, rādot labo piemēru, organizēs sacensības starp pašvaldības ēkām, lai mudinātu iestādes kļūt radošākām un atbildīgākām enerģijas izmantošanā. Citu pašvaldību pieredze rāda, ka šādas sacensības ne tikai veicina draudzīgāku attieksmi pret vidi, taču iedrošina ēku lietotājus ieviest jaunas, energoefektīvas idejas arī savos mājokļos. Vidēji šādu sacensību rezultātā, īstenojot vienkāršus uzvedības maiņas pasākumus, var panākt līdz pat 10% izmaksu ietaupījumu no maksas par enerģiju.

Augšdaugavas novads ir apņēmības pilns turpināt strādāt pie energoefektivitātes uzlabošanas, radot pozitīvu ietekmi uz vidi un sniedzot labumu iedzīvotājiem.



## SPKC INFORMĀCIJA

### UZSĀKTA SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS KAMPAŅA "ATRODI LAIKU, LAI DZĪVOTU ILGĀKI!"

Lai mudinātu iedzīvotājus veikt valsts apmaksātos vēža skrīningus, Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) 3. oktobrī uzsāka sabiedrības informēšanas kampaņu "Atrodi laiku, lai dzīvotu ilgāk!".

Kaut gan regulāra vēža skrīninga veikšana ļauj vēzi atklāt agrīni un bieži veiksmīgi ārstēt, un Latvijā aug skrīningu apmeklētāju skaits, teju piektā daļa jeb 19% aptaujāto nezina, kurus no vēža skrīningiem apmaksā valsts, liecina Slimību un profilakses centra (SPKC) septembrī veiktās iedzīvotāju aptaujas dati.

Kampaņas laikā iedzīvotāji tiks mudināti laikus veikt valsts apmaksātos vēža skrīningus. Veselības ministrs Hosams Abu Meri uzsver, ka Latvijā ir jāmaina iedzīvotāju vidū izplatītā prakse par vēža skrīningu nedomāt, kamēr tuvinieki vai ģimenes locekļi ir veseli, savukārt, ja kāds saslimst, palīdzība tiek prasīta ātri. "Vēža skrīnings ir pilnībā apmaksāts valsts pakalpojums, uz kuru nav rindu, kas ir pieejams ikvienam, kas ļauj agrīni atklāt vēzi un to veiksmīgi

ārstēt. Arī pozitīvs vēža skrīninga tests vēl nenozīmē, ka tiks atklāta onkoloģiska slimība, bet tā ir iespēja veikt padziļinātus izmeklējumus, lai izslēgtu veselības riskus nākotnē," sacīja ministrs. Viņš sacīja, ka arī pats no 45 gadu vecuma regulāri veic prostatas vēža skrīningu un ir veicis arī zarnu vēža skrīningu.

#### Latvijā valsts apmaksāts ir:

- Krūts vēža skrīnings sievietēm vecumā no 50 līdz 70 gadiem
- Dzemdes kakla vēža skrīnings sievietēm vecumā no 25 līdz 70 gadiem
- Zarnu vēža skrīnings sievietēm un vīriešiem vecumā no 50 līdz 70 gadiem

- Prostatas vēža skrīnings visiem vīriešiem vecumā no 50 līdz 75 gadiem, vīriešiem no 45 gadiem, ja ģimenē asinsradniekam ir konstatēts prostatas vēzis

2023. gadā skrīninga atsaucība dzemdes kakla vēža skrīningam bija 55,2%, krūts vēža skrīningam – 36,1%, zarnu vēža skrīningam – 25,8%, prostatas vēža skrīningam – 80%, liecina NVD dati. Skrīninga atsaucības rādītāji pēdējos gados ir pieaugusi, taču joprojām nesasniedz rādītājus, kas ir iekļauti Eiropas Komisijas vēža skrīninga vadlīnijās, lai skrīninga programmas varētu uzskatīt par efektīvām.

Informācijas avots – Slimību profilakses un kontroles centrs



### Mūžībā aizgājuši no 12.08.2024.

#### Bebrenes pagasts

Māris Raubiškis (12.02.1978. - 06.10.2024.)

#### Bīķernieku pagasts

Viktorija Kuzņecova (05.09.1938. - 11.10.2024.)

#### Demenes pagasts

Česlavs Ratels (05.11.1941. - 04.10.2024.)  
Ivans Rumjancevs (10.05.1955. - 16.10.2024.)  
Melanija Vasiļjeva (15.12.1931. - 21.09.2024.)  
Vera Veidiņa (13.09.1938. - 26.09.2024.)

#### Ilūkste

Ņina Gadžijeva (24.03.1935. - 09.10.2024.)  
Marija Huzina (09.08.1942. - 29.09.2024.)  
Fjodors Nikitins (22.05.1944. - 20.09.2024.)  
Staņislavs Raubiškis (06.12.1943. - 26.09.2024.)  
Ilona Smirnova (05.12.1967. - 09.10.2024.)  
Monika Stelmaka (03.03.1935. - 29.09.2024.)

#### Kalkūnes pagasts

Staņislavs Geikins (21.01.1957. - 28.09.2024.)  
Vasiļijs Ivanovs (18.04.1938. - 15.10.2024.)  
Fedots Kondratjevs (12.11.1937. - 04.10.2024.)  
Viktors Māliņš (26.12.1968. - 08.10.2024.)

#### Kalupes pagasts

Mihails Beinarovičs (01.09.1938. - 17.09.2024.)  
Lūcija Kolosovska (10.06.1958. - 03.10.2024.)

#### Līksnas pagasts

Taīsiņa Kļimova (17.11.1961. - 11.10.2024.)  
Jāzeps Kokins (17.03.1959. - 25.09.2024.)  
Jānis Veliks (21.06.1959. - 30.09.2024.)

#### Naujenes pagasts

Dainis Banits (20.09.1992. - 15.09.2024.)  
Gaļina Barča (08.08.1954. - 09.10.2024.)  
Elvīra Iznova (12.10.1950. - 03.10.2024.)  
Jevgeņijs Kovaļovs (02.02.1966. - 25.09.2024.)  
Galina Sergejeva (10.04.1943. - 04.10.2024.)  
Bronislava Siņeviča (08.08.1936. - 28.09.2024.)  
Valentīna Stefjuka (06.01.1947. - 01.10.2024.)  
Viktors Šeņavskis (12.05.1961. - 21.09.2024.)  
Jevgeņijs Tokarevs (13.09.1951. - 08.10.2024.)

#### Nīcgales pagasts

Antons Rimicāns (03.04.1935. - 17.10.2024.)

#### Piļskales pagasts

Ričards Voitenkovs (26.01.1966. - 02.10.2024.)

#### Salienas pagasts

Ivans Anančonoks (11.02.1959. - 20.10.2024.)

#### Skrudalienas pagasts

Leongina Bolžinko (26.08.1934. - 16.10.2024.)

#### Subate

Jevgeņijs Ladošins (09.11.1952. - 06.10.2024.)

#### Sventes pagasts

Veronika Kaķīte (15.10.1936. - 21.09.2024.)

#### Tabores pagasts

Ņina Ivanova (18.08.1938. - 16.09.2024.)

#### Vaboles pagasts

Antoņina Korsaka (20.08.1938. - 12.10.2024.)

#### Višķu pagasts

Roberts Strods (18.03.1941. - 10.10.2024.)  
Ņina Zinovjeva (03.12.1944. - 08.10.2024.)

Izsakām līdzjūtību  
mūžībā aizgājušo tuviniekiem!



## SAVIEŅOJAM IDEĀLO UN REĀLO SĒLIJĀ

5. oktobrī Viesītē notika XI Sēlijas kongress, pulcējot Sēlijas patriotus, nevalstisko organizāciju pārstāvjus, ministrus un deputātus. Kongresā piedalījās arī bijušais Latvijas valsts prezidents (2019 – 2023) Egils Levits, kurš ir Latviešu vēsturisko zemju likuma autors un Sēlijas patrons, kongresā ieguvis jaunu titulu – "Sēlijas tētis".

XI Sēlijas kongresā ar saukli "Savienojam ideālo un reālo!" tika apskatītas vairākas šobrīd aktuālas tēmas Sēlijai un tās attīstībai. "Stendera biedrības" valdes loceklis Pēteris Stradiņš lasījumā "Sēlijas sasniegtie mērķi un tuvākie uzdevumi" uzsvēra, ka agrāk priekšstats par Sēliju bija radies divejāds, arī šobrīd dažviet valda viedoklis, ka eksistē iedomu, sapņu, idealizētā Sēlija, kas dzīvo Rīgas un citur dzīvojošo sēļu, arī zinātnieku, inteliģences vidū, savukārt, reālā Sēlija, kur mīt cilvēki, kas cīnās ar saimnieciskām grūtībām, sliktiem ceļiem, infrastruktūras neesamību, neērtībām, krasi atšķiras no iedomātās.

P. Stradiņš aktualizēja to, ka ļoti nozīmīgi ir veicināt zinātnisko pētniecību Sēlijā, iekļaut to zinātniskajos rakstos. Var teikt, ka Latviešu vēsturisko zemju likums, ko 2021. gadā pieņēma Saeima, ir Sēlijas augstākais punkts, jo beidzot Sēlija ir atzīta kā reāls kultūrvēsturiskais novads. Līdz ar to nākamais sasniegums ir Sēlijas vēsturiskās zemes ģerbonis, kas tika apstiprināts 2023. gadā: mākslinieks Edgars Sims izveidoja Sēlijai ļoti atbilstošu ģerboni – staltbriedis, kas ar augsti paceltu galvu dodas uz priekšu. P. Stradiņš uzsver, ka ģerbonis simbolizē vēsturiskās zemes attīstību, nemiņīgu virzību uz priekšu, arī jauneklību. Tāpat tika pieminēts vēl viens nozīmīgs notikums Sēlijai – 2024. gada sākumā valsts prezidents Edgars Rinkēvičs apstiprina oficiālo Sēlijas karogu. Īpaši tika atzīmēti Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki 2023. gadā, kad Sēlija vairs nav apvienota ar Latgali un Zemgali, bet gan Dziesmu svētku gājienā dodas ar savu Sēlijas vārdu. Pēteris Stradiņš uzsver, ka Sēlijas spēks ir mazajās kopienās. Šobrīd Sēlijā darbojas vairāk nekā 50 biedrības, ir ap 40 aktīvas kopienas – Sēlijas salas.

Kā trūkumu P. Stradiņš uzsver to, ka Sēlijas reģionā nav nevienas augstākās izglītības iestādes, izņemot Daugavpils Universitātes zinātnisko centru "Ilgas" Augšdaugavas novadā, līdz ar to Izglītības ministrijai būtu jāskatās arī šajā virzienā, veicinot jauniešu piesaisti un augstākās izglītības nodrošināšanu vēsturiskajā zemē.

Sēlijas kongresā tika apskatītas vairākas būtiskas lietas, kas šobrīd ir ļoti nepieciešamas vēsturiskās zemes attīstībai. Diskusijās tika nonāts pie secinājuma, ka Sēlijai ir vajadzīgs savs plānošanas reģions, jo šobrīd Sēlija ir sadalīta starp



Zemgales un Latgales plānošanas reģioniem. Zemgalei un Latgalei ir savas intereses, tāpēc Sēlija šajā ziņā paliek nedaudz apdalīta, jo katrai vēsturiskajai zemei ir sava specifika, kultūras mantojuma nišes, arī cilvēku temperamenta un domāšanas atšķirības. Katram reģionam ir savas vajadzības, tāpēc atsevišķs Sēlijas plānošanas reģions ļautu vēsturiskajai zemei pārstāvēt savas intereses valstiskā līmenī, kā arī bez sava plānošanas

reģiona, Sēlijas ilgtermiņa attīstība ir apgrūtināta.

Sēlijai nav sava vēlēšanu apgabala, Sēlija atkal ir sadalīta starp Zemgali un Latgali. Šobrīd 14. Saeimā ir tikai viens Sēlijas pārstāvis, tāpēc Saeimas deputāti tika aicināti veicināt vēlēšanu sistēmas izmaiņas, lai arī mūsu vēsturiskā zeme tiktu plašāk pārstāvēta valdībā.

Diskusijās tika aktualizēts jautājums, vai Sēlijai ir nepieciešams centrs, Sēlijas

galvaspilsēta, vai tomēr ir jāizveido vairāki centri pa visu vēsturisko zemi, sadalot administratīvos pienākumus vairākās mazpilsētās vai ciemos.

Rīta plenārsēdē kongresa dalībniekus ar Sēlijas Viedā reģiona stratēģiju iepazīstināja kopienu sadarbības tīkla "Sēlijas salas" valdes priekšsēdētāja Daina Alužāne un biedrības "Ūdenszīmes" vadītāja Ieva Jātniece, uzsverot, ka Sēlijai nozīmīgs ir cilvēks, kas stratēģija tika veidota, balstoties uz to, ko sēļi var izdarīt paši. Kā teic Daina Alužāne, darīt pašiem ir viedī, jo gaidīt kaut ko no citiem – mūsdienās nevienam tam nav laika. Sēlijas Viedā reģiona stratēģija ir pirmā stratēģija kādai latviešu vēsturiskajai zemei, ko izstrādā nevalstiskais sektors. Stratēģijā ir izvirzītas vairākas viedās pieejas, ar kurām Sēlijas iedzīvotājiem būtu jāstrādā – jāapzinās savs spēks un nozīme horizontālajai sadarbībai: ja nespēj ar kaut ko tikt galā paši, tad ir jāmeklē sadarbības partneri citās kopienās; jāizpēta un jāiedziļinās jaunajās Eiropas Savienības iniciatīvās, kā arī jāstrādā un jāpielāgo tās savas vietas specifikai un tradīcijām; jāizceļ un jāpieņem Sēlijas īpašās vērtības, ar tām jākompensē trūkumi; vissvarīgāk – jāapzinās, ka vietas atpazīstamība un identitāte sniedz pienesumu arī ekonomiskajā ziņā. Stratēģijā ir izvirzīti gan mērķi, gan iniciatīvas, kas ir jāpielieto, lai Sēlija sasniegtu savus mērķus. Racionāla domāšana, būšana līdzsvarā, piemēram, mūsdienu prasības savienojot ar tradicionālām vērtībām, jaunu zināšanu apguve, Viedo ciemu kustība, kā arī pilsoniskās sabiedrības izaugsme, tās ir tikai dažas komponentes, kas ļaus Sēlijai kļūt par Viedo reģionu. Cilvēkiem ir jāattīsta tas, kas Sēlijai jau ir, jāizmanto savas Zelta kārtis, kā arī jārada kas jauns, lai vēsturiskā zeme nedzīvotu tikai uz seno mantojumu, lai nākamās paaudzes var atsaukties uz mūsu paaudzes atstāto mantojumu nākotnes cilvēkiem.

Kongresa darba sekcijās plašas diskusijas skāra Sēlijas poligona izveidi un kā tas ietekmēs vēsturiskās zemes attīstību. Viedokļi dalījās – ir cilvēki, kas uzskata, ka Sēlijai vienīgā cerība ir poligona izveide, ka tā ir teju vienīgā iespēja, kā Sēlija var attīstīties gan izglītības, gan ekonomiskā, gad arī demogrāfiskā ziņā. Savukārt, citi uzskata, ka Sēlijas poligons ir tikai palīgs šī reģiona attīstībā, ka nevajag aizmirst par to, kas Sēlijai jau ir – iedzīvotāji, kas lieliski spēj ar visu tikt galā – to pierāda aktīvās kopienas. Protams, neviena vieta nespēj pastāvēt bez attīstības un jaunu cilvēku iesaistes, tāpēc arī Sēlijai ir, kur augt. Tika uzsvērts arī tas, ka valstij ir jānāk pretī Sēlijas iedzīvotājiem, piemēram, ir jaunieši, kas pēc studijām Rīgā vai citur vēlētos nākt atpakaļ dzīvot uz Sēliju, veidot ģimenes, arī dibināt savus uzņēmumus, bet ir problēmas ar labi apmaksātām

darbvietām, lai jaunieši varētu atļauties iegādāties sev mājokli, līdz ar to vairākkārt tika uzsvērts, ka valstij ir jāveido programmas jauniešu atbalstam.

Tāpat diskusijās tika izvērtēta administratīvi teritoriālas reformas ietekme uz Sēlijas attīstību, iedzīvotāju padomju izveides nepieciešamība un priekšrocības, kā arī šobrīd ļoti aktuāls temats – ģeopolitiskā situācija pasaulē un kā tā ietekmē dzīvi pierobežā un Sēlijā. Protams, Sēlijas viens no trumpjiem ir kultūra, tāpēc tika izvērtēts, kā Latviešu vēsturisko zemju likums, kultūrvēsturiskais mantojums un tā pētniecība var veidot un kopt Sēlijas identitāti, kā arī kādā veidā var attīstīt kultūras un tūrisma nozari Sēlijā.

Sēlijas kongresa noslēguma plenārsēdē tika apkopots 21 uzdevums, kas Sēlijai turpmāko gadu laikā būtu jāizpilda, lai veicinātu vēsturiskās zemes attīstību, sadarbojoties aktīvajām kopienām, veicinot jauniešu iesaisti, kā arī sadarbojoties ar valsts institūcijām.

XI Sēlijas kongresa noslēgumā notika sirsnīgākā dienas daļa – tika pasniegti apbalvojumi "Sēlijas sudrabs" aktīvākajiem, patriotiskākajiem cilvēkiem, kas vēsturiskās zemes labā ir darījuši ļoti daudz, nerēķinot laiku un spēku, ko ieguldījuši.

Sudrabā šogad mirdz un vilka pēdu saņēma Līvija Tamane no Ilūkstes, Marta Vanaga no Beberenes, Ilga un Miervaldis Brodovi no Eglaines, Emma Malahovska no Beberenes, Inese Ziediņa no Prodes pagasta, Iveta Plone no Dvietes, bet galveno balvu ieguva Gāršenes, Kaldabruņas un Saukas kopienu aktīvākie iedzīvotāji.

XI Sēlijas kongress Viesītē ir tapis, pateicoties veiksmīgai nevalstiskā sektora sadarbībai. To organizēja biedrības "Ūdenszīmes", "Sēlijas salas", "Sēļu klubs", "Sēlijas asociācija" un "Stendera biedrība".

IX Sēlijas kongresu un apbalvošanas ceremoniju "Sēlijas sudrabs" atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonda Sēlijas kultūras programmas projekta "Kultūras vainags Sēlijas kongresam" finansējums, Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem projektā "Savienojums. Viedā reģiona stratēģija Sēlijas vēsturiskajai zemei", kā arī Jēkabpils, Aizkraukles un Augšdaugavas novada pašvaldība.

Pēteris Stradiņš teic: "Sēlija ir vajadzīga Latvijas kultūras daudzveidībai, iedzīvotāju piederības izjūtas stiprināšanai, pats galvenais, valsts teritorijas vienmērīgas attīstības veicināšanai. Kā akadēmiķis Jānis Stradiņš ir teicis – sēliskais ir tas pats latviskais, daļa latviskā ar novada īpatnībām. Ja dzīvi un spēcīgi būs Latvijas novadi, tad dzīva būs arī Latvija, arī 21. gadsimtā."

*Texts, foto: Māra Multiņa*



## SENIORI

### NOVADA SENIORI PULCĒJĀS UZ BALLI DUBNĀ

Oktobris ir senioru mēnesis, kura laikā tiek rīkoti tieši viņiem veltīti pasākumi. 16. oktobrī Dubnas Kultūras namā notika Augšdaugavas novada senioru balle, ar kuru aizsākta jauna tradīcija – ik gadu senioriem pulcēties kādā citā pagastā, tādejādi vairāk iepazīstot savu novadu.

Sveicot seniorus viņu svētkos, Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins uzsvēra, ka Dubnas Kultūras nams apmeklētājus tik kuplā skaitā neesot redzējis kopš pagājušā gadsimta deviņdesmitajiem gadiem, kad Dubnā darbojās paju sabiedrība un bieži notika balles. "Man ir prieks šeit atrasties kopa ar jums. Gribu jums novēlēt, lai jums būtu prieks par katru nodzīvoto brīdi un dienu, prieks par kaimiņiem, bērniem un mazbērniem."

Seniorus uzrunāja Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova. "Sociālais dienests ir tas veidojums, kas atbild par cilvēku no dzimšanas līdz debesīm. Varam ar lepnumu pateikt, ka šajā smagajā gadā, kad veidojās budžets, Augšdaugavas novads vienīgais Latgales reģionā atstāja visus pabalstus." A. Jegorova uzsvēra, ka senioriem novadā tiek veltīta īpaša uzmanība. Viņa aicināja ikvienu vērsties pie pagasta sociālā darbinieka, ja rodas



grūtības pašam vai kaimiņam. Viņa pateicās pagastu apvienību vadītājiem, kas palīdzēja sarūpēt transportu un ikdienā risina daudzus senioru jautājumus. Tāpat viņa pateicās biedrības "Čaklās skudriņas" valdei, kas organizēja senioru svētkus.

Seniorus šajā dienā sveica Višķu pagastu apvienības pārvaldes vadītājs Jānis Proms, Kultūras un tūrisma pārvaldes



vadītāja Ināra Mukāne, kura pateicās senioriem par viņu aktīvu dalību sabiedriskajā un kultūras dzīvē. I. Mukāne īpašu paldies teica biedrības "Čaklās skudriņas" vadītājam Vijai Legušai un Ilūkstes pensionāru apvienības vadītājam Lorijai Kaminskai par teicamu sadarbību.

Seniorus viņu svētkos sveica Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Aivars Rasčevskis un vietnieks Maigurs Krievāns, kuri senioriem

vēlēja stipru veselību. "Jūs esat mūsu zelta fonds, paldies, ka esat," teica A. Rasčevskis.

Jānis Proms, biedrība "Čaklās skudriņas" un daudzi klātesošie sveica Sociālā dienesta vadītāju Annu Jegorovu viņas skaistajā dzīves jubilejā.

Par jauku atmosfēru un mūziku pasākumā parūpējās grupa "Foršs laiks" un solists Sandis Ulpe.

Teksts, foto: Inese Minova

### VIENA NO LATGALES SENIORU BALVĀM 2024 DEVĀS UZ SKRINDU DZIMTAS MUZEJU

4. oktobrī Daugavpilī tika sumināti aktīvākie un iedvesmojošākie Latgales vecākās paaudzes cilvēki. Latgales Senioru Balva 2024 apbalvošanas ceremonijā tika atzīti tie, kuri ne tikai dzīvo pilnvērtīgi, bet arī palīdz padarīt pasauli sev apkārt labāku. Šī ir pirmā šāda veida balva Latvijā un ceram, ka tā kļūs par brīnišķīgu tradīciju, kurā varēsim uzziņāt vairāk stāstu no aktīviem, radošiem, brīviem un skaistiem senioriem.

Nominācijā "Kultūra un mantojums" balvu saņēma Anna Lazdāne, kura jau 28 gadus vada Skrinču dzimtas muzeju. Anna Lazdāne ir patiesa Latgales



patriote, savā darbā izceļot Latgales un novada cilvēku veikumu. Annas vadībā tapuši vairāki ievērojamas cieņīgi projekti Latgales un vietējā kultūras mantojuma popularizēšanai, piemēram, Vaboles krucifiksu ceļš, videofilmas "Klausies, ar tevi runā priekšmeti un lietas", "Alus brūvētāji Latgalē", "Maizes

ceļš".

Balvas pasniegtas Latgolys Senioru Forumā 2024 ietvaros. Pasākumu organizē sabiedriskā organizācija New East ar Baltijas ar Baltijas Mediju izcilības centra un Google atbalstu.

## JAUTĀJUMS PAŠVALDĪBAI

Kad tiks salabots asfalta segums Upes ielā Maļutkos, Laucesas pagastā?

Atbild Augšdaugavas novada pašvaldības tehniskais direktors V. Ļaksa:

Pašreiz notiek Upes ielas projektēšanas darbi. Projekts jau gandrīz gatavs, notiek skaņošana. Iespējami ātrākais laiks asfaltseguma atjaunošanai no pilsētas robežas Maļutkos līdz izbraukšanai uz Tabores ceļa varētu būt 2025 gads.

## INFORMĀCIJA

Etnogrupas OGAS  
un Vaboles etnogrāfiskā ansambļa Vabaļis  
Mārtiņdienas koncerts  
**OK, LAIME!**  
Svētdien, 10. novembrī pulksten 16.00  
Vaboles kultūras namā

Bilietes: Bijušu parādītā un pirma pasākuma. Cena 5 eiro iekļaušot līdz 12 gadu vecumiem un pensionāriem, 7 eiro - pieaugušajiem.

*Apšveicam!*

No 2024. gada 18. septembra Augšdaugavas novada iedzīvotāju ģimenēs dzimuši 11 bērniņi - 5 puikas un 6 meitenes. Sveicam vecākus ar bērniņa piedzimšanu!

Augšdaugavas novada pašvaldības bezmaksas izdevums  
"Augšdaugavas Novada Vēstis"  
Izdevējs: Augšdaugavas novada pašvaldība, Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401  
Tirāža – 8672 eks., izdevums iznāk vienu reizi mēnesī  
Iespiests: SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Mūkusalas ielā 15A, Rīga  
Izdevums iznāk kopš 2022. gada 3. februāra

Atbildīgjie par izdevumu: Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās pārvaldes Informācijas un sabiedrisko attiecību nodaļa, e-pasts: [vestis@augšdaugavasnovads.lv](mailto:vestis@augšdaugavasnovads.lv)  
Par raksta saturu un faktu precizitāti atbild tā autors.  
Paldies visiem, kuri palīdzēja informatīvā izdevuma tapšanā!